

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

**ТАКЕСИКА У МІЖКУЛЬТУРНИЙ КОМУНІКАЦІЇ ЧАСІВ КОВІД-
ЕПІДЕМІЇ: КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ТА ПСИХОЛІНГВІСТИЧНИЙ
АСПЕКТИ**

Виконав: студент 2 курсу, групи 8.0352-мк
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.033 «Слов'янські мови та
літератури (переклад включно),
перша –польська»
освітньо-професійної програми
«Переклад та міжкультурні комунікації»

М.М. Зюзін

Керівник: _____ доц. Т.О. Хейлік

Рецензент _____ доц. І.Л. Мацегора

Запоріжжя – 2023

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет *філологічний*
Кафедра *слов'янської філології*
Освітній рівень *магістр*
Спеціальність *035 «Філологія»*
Спеціалізація *035.033 «Слов'янські мови та літератури (переклад
включно),
перша –польська»*
Освітня програма *«Переклад та міжкультурні комунікації»*

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
слов'янської філології
Павленко І. Я.

“ ___ ” _____ 20__ року

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА**

Зюзін Микола Миколайович

Тема роботи: *Такесика у міжкультурній комунікації часів ковід-епідемії:
культурологічний та психолінгвістичний аспекти*

керівник роботи - к.філол.н., доцент. Хейлік Т.О.

затверджені наказом ЗНУ від “ ___ ” _____ 20__ року № _____

2. Строк подання студентом роботи 16.11.2023 р.

3. Вихідні дані до роботи: *тактильні технології медіа та соцмереж,
монографії та статті, присвячені аналізованій проблемі*

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

1) Проаналізувати психолінгвістичні, культурологічні особливості та символіку такесики у різних культурах.

2) Вивчити вплив ковід-епідемії на динаміку невербального спілкування та сприйняття такесики.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень):

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	завдання видав	завдання прийняв
1	Хейлік Т.О., доцент		
2	Хейлік Т.О., доцент		
Вступ, висновки	Хейлік Т.О., доцент		

7. Дата видачі завдання 10.05.2023 р.**КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН**

№ з/п	Назва етапів написання дипломної Роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Збір та систематизація матеріалу	Травень-червень 2023 р.	
2	Аналіз науково-критичної літератури з обраної проблеми	липень 2023 р.	
3	Вступ	Серпень 2023 р.	
4	Розділ 1. Теоретичне підґрунтя досліджень такесики: культурологічний та психолінгвістичний аспекти	вересень 2023 р.	
5	Розділ 2. Такесика в контексті ковід-епідемії.	Жовтень 2023 р.	
6	Висновки	листопад 2023 р.	
7	Оформлення роботи	листопад 2023 р.	
8	Захист роботи	грудень 2023 р.	

Студент

_____ (підпис)

М. М. Зюзін

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

_____ (підпис)

Т.О. Хейлік

(прізвище та ініціали)

Нормоконтроль пройдено.**Нормоконтролер**

_____ (підпис)

І. Л. Мацегора

(прізвище та ініціали)

РЕФЕРАТ

Текст кваліфікаційної роботи магістра 67 сторінок, 50 джерел.

ОБ'ЄКТОМ дослідження є такесика у міжкультурній комунікації

ПРЕДМЕТОМ – культурологічні та психолінгвістичні аспекти використання такесики в умовах ковід-епідемії.

АКТУАЛЬНІСТЬ даної роботи виявляється у її здатності надати цінні наукові та практичні висновки щодо того, як суспільство адаптується до нових реалій, що впливають на культурні та мовленнєві аспекти спілкування в умовах пандемії.

Основна МЕТА дослідження фокусується на вивченні ролі та впливі поняття "такесика" у міжкультурній комунікації під час епідемії COVID-19, зокрема зорієнтовано на культурологічні та психолінгвістичні аспекти.

Для досягнення поставленої мети визначено такі ЗАВДАННЯ:

1. Проаналізувати культурні особливості та символіку такесики в різних культурах.
2. Вивчити вплив ковід-епідемії на динаміку невербального спілкування та сприйняття такесики.
3. Розглянути психолінгвістичні аспекти використання такесики, зокрема лінгвістичні особливості та ефективність комунікації.
4. Оцінити культурні зміни у використанні такесики в умовах пандемії.
5. Аналізувати вплив медіа та соціальних мереж як факторів формування образу такесики та їх вплив на міжкультурну комунікацію.

ПРАКТИЧНА ЦІННІСТЬ даної роботи полягає в отриманні практичних рекомендацій для ефективної міжкультурної комунікації в умовах ковід-епідемії, адаптація та оптимізація комунікативних стратегій у різних культурних сценаріях.

МЕТОД ДОСЛІДЖЕННЯ - описовий метод з його прийомами (порівняння, зіставлення, спостереження).

НОВИЗНА даної роботи полягає на поданні нового погляду на роль такестики в суспільстві в умовах кризи, виявлення змін у культурній та мовній парадигмі спілкування.

СТРУКТУРА РОБОТИ. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел.

**ТАКЕСИКА, ДОСЛІДЖЕННЯ, ПАНДЕМІЯ, COVID-19, АНАЛІЗ,
СОЦІАЛЬНІ МЕДІА, КОМУНІКАЦІЯ, КУЛЬТУРА.**

ABSTRACT

Total number of pages 67, number of references 50.

THE RELEVANCE of this paper is manifested in its ability to provide valuable scientific and practical insights into how society is adapting to new realities that affect the cultural and linguistic aspects of communication in a pandemic.

THE PURPOSE of the study focuses on the role and impact of the concept of "taekwondo" in intercultural communication during the COVID-19 epidemic, in particular, focusing on cultural and psycholinguistic aspects.

To achieve this goal, the following **OBJECTIVES** have been defined:

1. To analyse the cultural characteristics and symbolism of taekwondo in different cultures.

2. To study the impact of the epidemic on the dynamics of non-verbal communication and the perception of tactics.

3. To consider the psycholinguistic aspects of using taekwondo, in particular linguistic features and communication effectiveness.

4. Assess cultural changes in the use of tactics in a pandemic.

5. To analyse the influence of media and social networks as factors in shaping the image of taekwondo and their impact on intercultural communication.

THE OBJECT of the study is taekwondo in intercultural communication

THE SUBJECT is the cultural and psycholinguistic aspects of using tactics in the context of the covid epidemic.

THE PRACTICAL VALUE of this work is to obtain practical recommendations for effective intercultural communication in the context of the epidemic, adaptation and optimisation of communication strategies in different cultural scenarios.

THE METHOD OF RESEARCH is a descriptive method with its techniques (comparison, contrast, observation).

THE NOVELTY of this work lies in presenting a new view on the role of taekwondo in society in times of crisis, identifying changes in the cultural and linguistic paradigm of communication.

THE STRUCTURE OF THE PAPER: The paper consists of an introduction, two chapters, conclusions, and a list of references.

TAKESIKA, RESEARCH, PANDEMIC, COVID-19, ANALYSIS,
SOCIAL MEDIA, COMMUNICATION, CULTURE.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	9
РОЗДІЛ 1	
ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДГРУНТЯ ДОСЛІДЖЕНЬ ТАКЕСИКИ: КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ТА ПСИХОЛІНГВІСТИЧНИЙ АСПЕКТИ. ...	11
1.1 . Поняття такесика і її основні функції.....	11
1.2. Психологічні особливості сприйняття такесики в умовах соціальної дистанції.....	14
1.3 Вплив ковід-епідемії на норми невербального спілкування та їх перегляд.....	17
1.4. Роль такесики у культурних практиках та традиціях.....	22
1.5. Зміни у культурному сприйнятті такесики під час ковід- епідемії.....	28
РОЗДІЛ 2	
ТАКЕСИКА В КОНТЕКСТІ КОВІД-ЕПІДЕМІЇ	33
2.1 Огляд обраних медіа та соціальних мереж в аспекті тактильних технологій	33
2.2. Емпіричний аналіз комунікативних ситуацій.....	40
2.3 Реакції та сприйняття такесики у різних міжкультурних сценаріях.....	53
2.4. Оцінка впливу такесики на ефективність комунікації в умовах пандемії.....	57
ВИСНОВКИ.....	61
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	63

ВСТУП

Міжкультурна комунікація в період пандемії COVID-19 стає невіддільним аспектом нашого сучасного суспільства, що вносить важливі зміни у способи взаємодії та розуміння між різними культурами. Культурологічний погляд на цей процес дає змогу глибше зрозуміти, як різноманітні спільноти адаптуються до викликів пандемії, формують свої стратегії подолання кризи та знаходять нові смисли в житті.

Водночас психолінгвістичні аспекти вносять свої особливості в комунікацію, перетворюючи мову не лише на засіб обміну інформацією, а й на важливий інструмент для розуміння емоційного стану та менталітету людей в умовах невизначеності та страху. Цей складний взаємозв'язок культурологічних і психолінгвістичних аспектів міжнародної комунікації в період кризи відкриває нові обрії для дослідження та розуміння того, як сучасне суспільство адаптується до глобальних викликів і які трансформації відбуваються в галузі міжнародних відносин.

Об'єкт дослідження - такесика у міжкультурній комунікації.

Предмет – культурологічний та психолінгвістичний аспекти використання такесики в умовах ковід-епідемії.

Актуальність цієї роботи виявляється в її здатності надати цінні наукові та практичні висновки щодо того, як суспільство адаптується до нових реалій, що впливають на культурні та мовленнєві аспекти спілкування в умовах пандемії.

Мета дослідження сфокусована на тому, щоб дослідити роль та вплив поняття "такесика" у міжкультурній комунікації в період ковід-епідемії, сфокусувавшись на культурологічному та психолінгвістичному аспектах.

На основі поставленої мети було визначено наступні завдання:

1. Проаналізувати культурні особливості та символіку такесики у різних культурах.

2. Вивчити вплив ковід-епідемії на динаміку невербального спілкування та сприйняття такесики.
3. Розглянути психолінгвістичні аспекти використання такесики, включаючи лінгвістичні особливості та ефективність комунікації.
4. Оцінити культурні зміни у використанні такесики в умовах пандемії.
5. Аналізувати медіа та соціальні мережі як фактори формування образу такесики та їх вплив на міжкультурну комунікацію.

Теоретична цінність роботи базується на внесенні вкладу у розвиток теорії міжкультурної комунікації, збагачення культурологічних та психолінгвістичних знань, аналіз взаємозв'язку культурних та мовних аспектів в епідемічних умовах.

Практична цінність даної роботи полягає в отриманні практичних рекомендацій для ефективної міжкультурної комунікації в умовах епідемії, адаптація та оптимізація комунікативних стратегій у різних культурних сценаріях.

Новизна даної роботи полягає на поданні нового погляду на роль такесики в суспільстві в умовах кризи, виявлення змін у культурній та мовній парадигмі спілкування.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел.

Загальна кількість сторінок: 67, кількість використаних джерел: 50.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДГРУНТЯ ДОСЛІДЖЕНЬ ТАКЕСИКИ: КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ТА ПСИХОЛІНГВІСТИЧНИЙ АСПЕКТИ

1.1 Поняття такесика і її основні функції

У світі міжособистісних стосунків і спілкування часто недооцінюється могутня форма взаємодії, яка не потребує слів - тактильна комунікація, або такесика. Це вчення про контакти, які встановлюються між людьми, що спілкуються, з використанням динамічних дотиків. Сутність такесики лежить у вираженні емоцій, почуттів, і навіть у передачі інформації через різноманітні дотики, як-от рукостискання, поплескування, поцілунки і погладжування [4].

Тактильна комунікація, або такесика, являє собою науковий напрям, що фокусується на вивченні передачі емоцій, настроїв і симпатій між людьми через фізичні контакти. Термін "такесика" походить від латинського слова "tactilis", що означає "відчутний". Об'єктом дослідження цієї дисципліни є близькі стосунки людей, оскільки тактильний контакт присутній переважно у спілкуванні між тими, хто добре знайомий один з одним. Сутність такесики полягає у вивченні емоційних взаємозв'язків між партнерами в процесі фізичної взаємодії [23].

Рукостискання, будучи, мабуть, найпоширенішою формою тактильної комунікації, стає першим контактом між двома індивідами. Цей жест переносить не тільки фізичну, а й емоційну інформацію. Силовий тиск, тривалість і теплота рукостискання можуть передавати доволі складні сигнали, від відкритості та дружелюбності до впевненості або навіть напруги.

Тактильна комунікація має різні функції у спілкуванні.

1. Привітання і соціальна сигналізація[12]:

Тактильні жести, як-от рукостискання або поцілунки, часто використовуються як привітання, сигналізуючи про дружелюбність, повагу і готовність взаємодіяти. Це первинні форми тактильної комунікації, які встановлюють соціальні контакти.

Наприклад, в діловій етиці існують особливі значення такесики, які означають наміри опонента.

У професійному оточенні прийнятний лише один вид фізичного контакту - рукостискання. І це справді єдиний невербальний засіб, який більшою мірою, ніж інші, відображає статусні відмінності між партнерами. Можна розглядати це через призму трьох форм рукостискання:

1. Рука згори, долоня повернута донизу: це вказує на бажання домінування особи, чия це рука [13].

2. Рука зісподу, долоня повернута догори: вона відображає позицію покірності.

3. Долоні в рівному вертикальному положенні: цей вид рукостискання свідчить про рівноправність партнерів[10].

У разі близьких стосунків і рівності статусів між діловими партнерами можливе також поплескування по плечу.

2. Вираження емоцій:

Тактильна комунікація є потужним засобом вираження емоцій. Обійми, поцілунки та легкі дотики здатні передати радість, любов, підтримку або навіть жаль. Це забезпечує емоційну підтримку та зміцнює зв'язки між людьми [8].

3. Встановлення та зміцнення зв'язків:

Прості дотики можуть створити і зміцнити зв'язки між людьми. Рукостискання в діловому контексті або обійми в особистому житті здатні створити позитивні асоціації та зміцнити взаєморозуміння.

4. Трансляція впевненості та влади:

Силовий тиск, тривалість і ступінь упевненості в рукостисканні можуть слугувати індикаторами особистої упевненості й навіть соціальної влади. Цей аспект тактильної комунікації може впливати на перше враження і сприйняття особистості [25].

5 Емоційна підтримка:

У моменти стресу, горя чи труднощів тактильна комунікація стає формою емоційної підтримки. Обійми або легкий дотик можуть розрадити, передати відчуття безпеки та розуміння.

6. Соціальна інтеграція:

Тактильна комунікація відіграє важливу роль у соціальній інтеграції, забезпечуючи почуття приналежності та залученості в суспільство. Обійми та інші форми фізичного контакту створюють теплу атмосферу в групі.

7. Культурні особливості та норми:

Функції тактильної комунікації можуть різнитися залежно від культурних контекстів. У деяких суспільствах певні форми дотиків можуть нести специфічні значення і використовуватися відповідно до культурних норм [37].

Отже, тактильна комунікація являє собою унікальний і багатий спектр засобів взаємодії, що сприяє формуванню гармонійних стосунків та емоційно насиченого суспільного середовища.

Також важливо зазначити, що тактильна комунікація, будучи важливим засобом спілкування, може помітно відрізнятися залежно від культурних контекстів. Різноманітність культур у світі призводить до того, що одні й ті самі жести та дотики можуть набувати різних значень у різних суспільствах. Розгляд культурних особливостей є важливим аспектом для повного розуміння тактильної комунікації в різних соціокультурних середовищах.

У різних культурах рукостискання, обійми або поцілунки можуть нести різні значення і використовуватися в різних контекстах. Наприклад,

в одній культурі сильне рукостискання може сприйматися як прояв упевненості, тоді як в іншій культурі це може розглядатися як нав'язливість. Обійми можуть бути прийняті одним суспільством як прояв тепла і близькості, а в іншому - як порушення особистого простору.

Специфіка культурних норм також стосується інтенсивності тактильного контакту. Наприклад, у деяких культурах фізичний контакт між незнайомцями може сприйматися як неприйнятний, тоді як в інших це може розглядатися як звичайна форма спілкування. Розуміння цих культурних особливостей є суттєвим для того, щоб уникнути непорозумінь і шанобливо взаємодіяти з представниками різних культур.

Дослідження культурних аспектів тактильної комунікації не лише збагачує знання про цю форму спілкування, а й також сприяє формуванню толерантності та поваги до культурного різноманіття. Врахування культурних відмінностей дає змогу краще адаптуватися до соціальних норм і структур у різних частинах світу, сприяючи ефективнішій взаємодії та сприйняттю відповідного контексту тактильної комунікації в різних культурних сценаріях.

У висновку, тактильна комунікація є потужним інструментом у світі взаємодії та спілкування. Ця форма спілкування здатна виражати емоції, встановлювати зв'язки і слугувати вираженням співчуття і розуміння. Вона відіграє невіддільну роль у збагаченні міжособистісних стосунків, зміцненні соціальних зв'язків і створенні більш емоційно насиченого суспільства.

1.2. Психологічні особливості сприйняття такесики в умовах соціальної дистанції

Психологічні особливості сприйняття тактильної комунікації, або такесика, в умовах соціальної дистанції відіграють важливу роль у формуванні людських взаємин. Соціальна дистанція, запроваджена з огляду

на різні обставини, як-от епідемії чи суспільні зміни, впливає на сприйняття фізичного контакту та його значущість у спілкуванні.

В умовах соціальної дистанції люди можуть ставати більш чутливими до тактильних сигналів, які раніше могли бути сприйняті як звичайні. Недоступність фізичного контакту, наприклад, може створювати в людей додатковий стрес, тому що вони частіше оцінюють його важливість для підтримки соціального зв'язку та емоційного благополуччя [14].

Важливим аспектом є також адаптація до нових форм тактильного спілкування в умовах соціальної дистанції. Це може включати в себе використання заміників тактильних дотиків, таких як віртуальні обійми, символічні жести через відеозв'язок та інші форми нетрадиційного контакту. Психологічна реакція на ці нові форми взаємодії може істотно варіюватися у різних людей залежно від їхньої психологічної підготовленості та особистого ставлення до фізичного контакту.

З одного боку, соціальна дистанція може призвести до посилення почуття самотності та ізоляції, оскільки позбавлення від тактильного контакту може мати негативний вплив на емоційний стан. З іншого боку, деякі люди можуть знаходити в тактильній дистанції нові можливості для комунікації, акцентуючи увагу на вербальних і невербальних засобах спілкування.

Дослідження психології соціальної дистанції та її впливу на сприйняття тактильної комунікації можуть допомогти в розумінні того, які стратегії адаптації використовують люди в умовах обмеження фізичного контакту. Це також відкриває можливості для розроблення практичних рекомендацій щодо підтримання ефективної комунікації в періоди соціальної дистанції, враховуючи психологічні особливості сприйняття тактильної комунікації [9].

Одним із цікавих аспектів психологічних особливостей сприйняття такесики в умовах соціальної дистанції є зміна уявлень про звичні обряди

та традиції. Наприклад, релігійні обряди, пов'язані з фізичним контактом, можуть зазнати перегляду та переосмислення, викликаючи емоційні та психологічні реакції.

Суттєвим питанням також є вплив довготривалої соціальної дистанції на дітей та їхній розвиток. Важливо розуміти, як відсутність тактильної взаємодії впливає на формування емоційних і соціальних компетенцій у дітей, а також на їхнє психічне здоров'я в перспективі [42].

Однак з точки зору розвитку технологій соціальної дистанції, можливо, створює нові форми віртуальної тактильної комунікації. Технології віртуальної реальності та тактильних інтерфейсів можуть надати альтернативні способи сприйняття та передавання тактильних сигналів, що становить інтерес для подальших досліджень у сфері психології та соціології.

Психологічні особливості сприйняття такесики також можуть бути пов'язані з віковими та культурними особливостями. Відмінності в тому, як різні вікові групи або культури сприймають і реагують на відсутність фізичного контакту, можуть бути ключем до розуміння механізмів адаптації та розвитку нових стратегій в умовах соціальної дистанції [36].

Пандемія COVID-19, що почалася наприкінці 2019 року, значно вплинула на ситуацію в галузі тактильної комунікації. Запровадження соціальної дистанції та обмежень на фізичний контакт стали невід'ємною частиною заходів із запобігання поширенню вірусу. Ці заходи призвели до змін у звичайних формах тактильного спілкування і викликали низку психологічних реакцій.

Однією з важливих змін стало посилення усвідомлення ролі фізичного контакту в щоденному житті. Люди стали більш чутливими до відсутності звичайних дотиків, оскільки соціальна дистанція створила фізичний бар'єр між людьми. Відмова від рукостискань, обіймів та інших

форм фізичного контакту стала свідченням нової реальності, що могло вплинути на психологічний стан.

З іншого боку, пандемія також стимулювала розвиток технологій віртуальної комунікації. Віртуальні зустрічі, відеодзвінки та інші засоби онлайн-зв'язку стали альтернативними способами спілкування, надаючи можливість передавання емоцій і почуттів через екран. Це створило нові аспекти сприйняття тактильної комунікації та викликало необхідність адаптації до нових форм віртуального контакту.

Соціальна дистанція також вплинула на звичні культурні обряди і традиції, пов'язані з фізичним контактом. Релігійні церемонії, сімейні свята та інші події стали відбуватися в нових умовах, вимагаючи перегляду традицій і пошуку альтернативних способів вираження підтримки та співчуття.

Загалом, вплив ковід-пандемії на ситуацію в галузі тактильної комунікації був багатограним. З одного боку, відсутність фізичного контакту викликала почуття втрати і незадоволеності, з іншого боку, з'явилися нові форми віртуального спілкування, що вимагають адаптації та розвитку нових навичок комунікації.

Насамкінець, дослідження психологічних особливостей сприйняття тактильної комунікації в умовах соціальної дистанції має високу актуальність у сучасному суспільстві. Воно допомагає краще зрозуміти емоційні, культурні та вікові аспекти тактильної взаємодії, а також надає базу для розроблення ефективних стратегій підтримання якісної комунікації в мінливих соціальних умовах.

1.3 Вплив ковід-епідемії на норми невербального спілкування та їх перегляд

З початком епідемії, спричиненої поширенням COVID-19, норми і правила невербального спілкування в суспільстві зазнали серйозного

перегляду. Ця епідемія спричинила зміни в повсякденному житті, включно з цариною міжособистісних взаємодій і невербального спілкування.

Зміни у привітаннях у світлі епідемії COVID-19 призвели до реальних трансформацій у традиційних формах привітання, які раніше вважали звичайними та непомітними. Традиційні жести, як-от рукостискання, обійми та поцілунки на щоку, стали об'єктом уваги через необхідність підтримувати соціальне дистанціювання. Раніше безневинні та звичні дії тепер вимагають нового погляду, щоб відповідати вимогам безпеки.

Введення нових жестів без контакту стало невід'ємною частиною адаптації до нових умов. Люди, стикаючись з обмеженнями на фізичний контакт, вигадали й ухвалили нові способи привітання та вираження дружелюбності. Махання рукою і посмішки, що стали новими формами привітання, набули значення і стали символами безпечного і ввічливого спілкування [14].

З появою масок у повсякденному житті змінилася не тільки динаміка вітань, а й мова тіла загалом. Маски, що стали невід'ємною частиною екіпірування, обмежують видимість стандартних виразів обличчя. Це призводить до того, що мова тіла, така як вираз очей, рухи рук і пози, стають більш виразними і важливими в процесі спілкування.

Зміни у привітаннях, включно із запровадженням нових жестів і акцентом на мові тіла, не тільки адаптують нас до поточної реальності, а й також змінюють суспільні очікування та стереотипи в галузі невербального спілкування. Погляди на те, що вважається шанобливим і привітним, зазнають змін, відображаючи колективне прагнення до безпеки та турботи про інших.

Збільшення використання жестів рук стало однією з помітних змін у спілкуванні в умовах епідемії. Скорочення видимості обличчя і рота через маски зробило жести рук більш виразними. Люди стали звертати більше уваги на рухи рук і жести, оскільки вони стали ключовим засобом передачі

емоцій і вираження ставлення. Це зміцнило роль жестів у мові тіла, роблячи їх важливішими для розуміння невербальних сигналів [46].

Усвідомлення особистого простору отримало новий рівень у світлі соціального дистанціювання. Люди стали більш уважними до того, які жести й дотики можуть бути сприйняті як порушення особистого простору. Ця усвідомленість стала важливим аспектом взаємодії, і люди стали більш обережними у виборі невербальних виразів, щоб поважати особистий простір співрозмовника.

Посилення ролі очей у спілкуванні стало помітним явищем в умовах носіння масок. Очі стали основним фокусом уваги в невербальному спілкуванні, оскільки вони залишилися єдиною видимою частиною обличчя. Їх виразність та інтонації стали ключовим засобом передачі емоцій. Люди звертають більше уваги на вираз очей і їхні рухи, щоб правильно інтерпретувати почуття і настрої співрозмовника.

Зміни в інтонації та голосі стали важливим аспектом невербального спілкування в умовах використання масок. Оскільки вони ускладнюють чіткість вимови слів, інтонація і виразність голосу стали ключовими засобами передавання емоцій і намірів. Люди звертають більше уваги на нюанси звучання, щоб правильно інтерпретувати зміст сказаного.

Більший акцент на письмовому спілкуванні став виразним трендом. В умовах обмеженості невербальних засобів спілкування, письмове спілкування, включно з електронними повідомленнями, стало більш значущим і широко поширеним. Люди виявляють зручність у передачі думок та емоцій через письмові форми спілкування.

Стрес і тривожність, викликані епідемією, також вплинули на невербальне спілкування. Відображення стресу може проявлятися в мові тіла, виразі обличчя і загальній атмосфері спілкування. Напруга в мові тіла та зміни у виразі обличчя стають явними ознаками емоційного стану людини в умовах пандемії [37].

Нові форми онлайн-комунікації стали невід'ємною частиною сучасної реальності. Обмеження особистих зустрічей призвело до збільшення використання онлайн-платформ для комунікації, що суттєво вплинуло на форми невербального спілкування. Електронні засоби зв'язку, такі як відеоконференції та чати, стали основними інструментами передачі невербальних сигналів за відсутності фізичного контакту.

Зміни в культурних особливостях відбилися в підході різних культур до нових форм невербального спілкування. Різні традиції, жести і норми стали зазнавати змін, адаптуючись до сучасних викликів і вимог онлайн-комунікації.

Необхідність адаптації до нової реальності стала ключовим аспектом життя людей. Вони змушені були адаптуватися до змін у нормах невербального спілкування, долаючи виклики, пов'язані з обмеженнями особистих зустрічей. Ця адаптація вплинула на всі аспекти невербального спілкування, від використання нових жестів до перегляду культурних стереотипів в онлайн-контексті.

З початком пандемії в Китаї ситуація з тактильною комунікацією (такесикою) змінилася радикальним чином. У країні, де традиційно приділяється велика увага фізичному контакту та ритуалам привітання, запровадження соціального дистанціювання та заходів безпеки потягнуло за собою значні адаптації в невербальному спілкуванні.

Однією з найпомітніших змін стало зменшення використання традиційних форм привітання, таких як рукостискання та обійми. Ці жести, які раніше вважалися невід'ємною частиною повсякденного життя, стали ризикованими з точки зору здоров'я. Натомість багато людей почали віддавати перевагу безпечнішим способам привітання, як-от махання рукою або навіть привітання без контакту.

Важливим аспектом стала також повага до особистого простору. Соціальне дистанціювання підкреслило значення збереження відстані між

людьми, що вплинуло на форми спілкування і ступінь фізичного наближення. Люди стали більш уважними до того, які жести і дотики можуть сприйматися як порушення особистого простору.

У США, як і в багатьох інших країнах, початок пандемії коронавірусу призвів до помітних змін у сфері тактильної комунікації. З урахуванням культурних особливостей і різноманітності практик, ситуація з тактильною взаємодією також зазнала впливу глобальних змін.

У традиційних обставинах у США привітання можуть містити рукостискання, обійми і поцілунки на щоку, залежно від ступеня близькості стосунків. Однак із настанням пандемії та введенням соціального дистанціювання багато хто з цих звичних форм привітань став становити ризик передачі інфекції.

Рукостискання, наприклад, були сильно дезінфіковані через свою близькість і прямий контакт. Багато людей почали уникати цієї традиційної форми привітання в спробі дотримання заходів безпеки. Обійми і поцілунки також стали менш поширеними, особливо серед тих, хто не належить до сімейного кола.

Більше уваги стали приділяти мові тіла і виразності голосу, оскільки носіння масок зробило обличчя частково закритим. Очі стали більш виразними, а жести рук - важливим засобом передачі емоцій.

В Україні, як і в багатьох інших країнах, соціальне дистанціювання вплинуло на звичні форми вітання. Рукостискання та обійми стали менш поширеними, особливо серед незнайомих людей. Деякі люди вважають за краще махати рукою або кивати на знак привітання.

У Польщі також відзначені зміни в традиційних формах привітання. Підтримується соціальне дистанціювання, що позначається на інтенсивності фізичного контакту під час зустрічей. Зростає популярність невербальних вітань, таких як махання рукою або посмішка.

У Франції, де обійми і поцілунки на щоку були звичайними формами привітання, ці практики стали менш поширеними. Люди стали більш обережними в контакті і віддають перевагу безконтактним формам привітання.

В Італії, де культура вітань має особливе значення, соціальне дистанціювання також вплинуло на традиційні форми спілкування. Зростає увага до невербальних виразів і нових форм безконтактних вітань.

У Канаді з урахуванням різноманіття культур і традицій кожної провінції зміни в невербальній комунікації проявляються різноманітно. Загалом, люди стали більш обізнаними про особистий простір та обережними у фізичному контакті.

У Японії, де традиційно існує виражений рівень ввічливості та етикету, зниження фізичного контакту цілком природне. Люди в Японії можуть більш активно використовувати міміку і жести для передачі емоцій.

У Південній Кореї, де швидко розвивається технологічне суспільство, зміни в невербальній комунікації проявляються у збільшеному використанні онлайн-засобів спілкування та нових форм вітання, адаптованих до ситуації.

Отже, епідемія COVID-19 суттєво вплинула на норми невербального спілкування, змусивши людей переглядати й адаптувати свої звичні способи вираження емоцій і взаємодії.

1.4. Роль такесики у культурних практиках та традиціях

Такесика, або мова невербальних дотиків, відіграє неймовірно важливу роль у культурних практиках і традиціях різних країн світу, будучи невід'ємною частиною міжособистісної комунікації. У різних культурах тактильні жести можуть мати глибокі культурні значення та особливості [17].

У Японії традиції та звичаї у сфері невербального спілкування ретельно дотримуються і мають глибоке культурне коріння. Легкий уклін, або "ojigi," є одним із поширених жестів привітання та вияву поваги. Цей уклін може варіюватися в глибині та тривалості залежно від соціального статусу, віку та ситуації.

Поклоніння є невід'ємною частиною традицій у релігійних і церемоніальних сферах життя. Наприклад, у шинтоїстських храмах або під час традиційних весільних церемоній, учасники часто виконують поклони на знак пошани перед святими чи важливими моментами.

У діловому середовищі Японії рукостискання стає дедалі поширенішим, особливо у взаємодії з іноземними партнерами. Однак, важливо зазначити, що в традиційних обставинах, особливо серед японців, краще дотримуватися легких поклонів, щоб підкреслити ввічливість і повагу.

Цікаво, що дотики в Японії вважаються досить інтимними, і рівень тісного фізичного контакту в спілкуванні обмежений. Це особливо видно в громадських місцях, де збереження особистого простору вважається важливим. Близький фізичний контакт може розглядатися як нав'язливий або навіть неприйнятний.

Отже, в Японії невербальні форми привітання та спілкування виступають важливою роллю у вираженні поваги, підкреслюючи культурні цінності та історичні традиції. Вони уособлюють баланс між дотриманням привітності та підтриманням особистого простору, що робить японський стиль невербального спілкування унікальним і глибоко шанованим у світовій культурі.

У Латинській Америці, особливо в країнах, таких як Мексика, привітання часто супроводжується обіймами і поцілунками в щоку. Ці жести мають доброзичливе значення і підкреслюють близькість стосунків.

Важливо зазначити, що в кожній країні регіону можуть існувати свої варіації в тому, як заведено виявляти привітання.

У Мексиці, наприклад, привітання може містити один або кілька поцілунків у щоку залежно від близькості стосунків між людьми. Обійми також вважаються звичайним елементом привітання. Ці жести виражають тепло і привітність, і їхнє активне використання свідчить про доброзичливу атмосферу.

У деяких інших країнах Латинської Америки, таких як Аргентина або Бразилія, вітання з поцілунком у щоку також поширене. Однак, у кожній з цих культур існують свої особливості. Наприклад, в Аргентині кількість поцілунків може варіюватися залежно від регіону.

Ці традиційні форми привітання в Латинській Америці слугують не лише способом вираження дружелюбності, а й підкреслюють важливість особистих стосунків і тісних зв'язків між людьми. Вони відображають культурні цінності теплоти і близькості, які є важливою частиною суспільної взаємодії в цьому регіоні.

В Індії, особливо на півдні країни, дбайливий дотик до носа використовується як символ поваги та поклоніння. Цей жест демонструє повагу до співрозмовника і може супроводжуватися легким нахилом голови. У релігійних практиках торкання стопою або пальцем також має особливе значення як жест поклоніння божествам.

У повсякденному житті в Індії, особливо в сільських районах, люди можуть вітати один одного, торкаючись до свого носа. Цей традиційний звичай є частиною культурної спадщини і висловлює повагу до оточуючих.

У релігійних обрядах, торкання стопою або пальцем вважається проявом відданості та поклоніння божествам. Ця дія має свої символічні значення і пов'язана з релігійними переконаннями. В історичному та культурному контексті ці жести виражають глибокі культурні традиції та відображають важливість релігійних обрядів у суспільстві [22].

У Китаї традиційно використання руки на грудях може служити символом поваги і благословення. Цей жест, відомий як "жест жадорао" (插手祈福), має на увазі положення рук, за якого одна рука перебуває вгорі, а інша - внизу, що символізує благополуччя і гармонію. Цей жест часто використовують під час зустрічей, особливо у формальних ситуаціях, і він може супроводжуватися посмішкою.

У сімейному контексті родичі можуть використовувати ніжні дотики до руки або плеча на знак підтримки, теплоти та привітання. Цей прояв фізичної близькості та турботи підкреслює значущість сімейних зв'язків у китайській культурі [34].

Таким чином, тактильні жести в Китаї зазвичай несуть у собі глибокі культурні значення і слугують засобом висловлення емоцій, поваги і тепла в різних обставинах.

На Близькому Сході, особливо в країнах із мусульманським населенням, тактильні контакти між статями часто мінімізовані в громадських місцях. Це пов'язано з культурними та релігійними нормами, які наказують збереження певного ступеня дистанції між незнайомими людьми протилежної статі. У громадських місцях під час привітання часто використовують невербальні жести, як-от усмішки, махання рукою або легкий уклін.

Однак у сімейному колі та між близькими друзями підтримуються більш інтимні форми фізичного контакту. Це може включати в себе обійми, поцілунки на щоку або інші ніжні дотики, що виражають тепло і близькість. У сімейному і дружньому середовищі тактильні прояви почуттів вважаються природними і нормальними [22].

Таким чином, на Близькому Сході спостерігаються різні рівні фізичного контакту залежно від контексту спілкування, і ці норми тісно пов'язані з культурними та релігійними традиціями регіону.

У Західних країнах, таких як США і країни Європи, спостерігаються відмінності в традиціях невербального спілкування залежно від контексту. Рукоштовскання широко прийнято і вважається стандартною формою привітання в бізнесі, на громадських заходах і в інших формальних ситуаціях. Однак у неформальних ситуаціях можуть використовуватися більш доброзичливі жести, як-от обійми або поцілунки на щоку.

У діловому контексті рукоштовскання часто сприймається як професійний і шанобливий жест. Воно висловлює готовність до діалогу і співпраці. У неформальних обставинах, особливо між друзями і близькими колегами, частіше використовують тепліші та інтимніші форми привітання, як-от обійми і поцілунки[18].

Таким чином, у Західних країнах привітання можуть відрізнитися залежно від ситуації, і важливо враховувати культурні особливості та соціальні норми для підтримання шанобливих стосунків.

У Франції вітання можуть варіюватися залежно від регіону та соціального контексту. Зазвичай у формальних ситуаціях заведено обмінюватися рукоштовсканням, але в більш неформальних ситуаціях поширені поцілунки на обидві щоки, особливо між друзями і близькими. Це вираз дружельюбності та близькості, але кількість поцілунків може відрізнитися в різних регіонах.

В Італії вітання також включають рукоштовскання, особливо в ділових ситуаціях. Однак традиційні форми привітань включають обійми і поцілунки на щоку. При цьому важливо пам'ятати, що культурні нюанси і традиції можуть змінюватися від регіону до регіону.

В Іспанії вітання можуть бути дуже теплими та інтимними. Рукоштовскання доповнюється звичайними поцілунками в щоку, що є поширеною практикою в повсякденному житті. Ці фізичні контакти виражають теплоту та близькість стосунків.

У Німеччині традиційно поширене рукостискання як основна форма привітання. У більш неформальних ситуаціях можуть використовуватися інші форми, як-от обійми, особливо між близькими друзями та родиною.

У Швеції, незважаючи на загальноприйняте рукостискання в ділових ситуаціях, вітання часто бувають стриманими та зберігають особистий простір. Обійми та поцілунки в повсякденному житті не так широко поширені.

У Швейцарії культурні відмінності у привітаннях можуть залежати від регіональних особливостей. Рукостискання зазвичай прийнято в ділових ситуаціях, а в неформальних ситуаціях можуть використовуватися більш теплі форми, такі як обійми і поцілунки.

В Україні вітання можуть бути досить емоційними. Рукостискання поширене, але часто зустрічається також звичай цілування в щоку, особливо між друзями та родичами.

У Румунії привітання часто включають рукостискання в бізнесі та формальних ситуаціях. У неформальних ситуаціях привітання можуть бути більш теплими, включно з обіймами і поцілунками на щоку.

У Польщі рукостискання зазвичай використовується в бізнесі та на офіційних заходах. У неформальних ситуаціях привітання можуть бути більш доброзичливими, включно з поцілунками на щоку та обіймами.

У Фінляндії вітання зазвичай бувають стриманими, і рукостискання вважається стандартною формою. Обійми і поцілунки рідкісні і можуть сприйматися як занадто інтимні.

У Великій Британії привітання можуть бути формальними з рукостисканням, особливо в бізнесі, але в неформальних ситуаціях поширені більш традиційні форми, як-от привітання словами та посмішкою.

У висновку, культурні особливості тактильної комунікації (такесики) являють собою унікальний і різноманітний аспект у світових культурах.

Відмінності у привітаннях, звичаях і традиціях фізичного контакту відображають безліч аспектів культурного різноманіття. У кожній країні існує своя унікальна динаміка невербального спілкування, яка формується під впливом історії, релігії, соціальних норм і багатьох інших чинників.

Розуміння та повага культурних відмінностей у тактильній комунікації є важливим аспектом міжкультурної взаємодії. Воно дає змогу людям із різних культур уникати непорозумінь, будувати більш гармонійні стосунки та збагачуватися досвідом спілкування в різноманітних соціокультурних контекстах. У сучасному світі, де глобалізація та культурний обмін стають дедалі поширенішими, усвідомлення культурних особливостей тактильної комунікації стає ключовим елементом успішної міжнародної взаємодії.

1.5. Зміни у культурному сприйнятті такесики під час ковід-епідемії

Зміни в культурному сприйнятті тактильної комунікації (такесики) під час епідемії виявилися значними в різних країнах, відбиваючись на традиційних звичаях і культурних особливостях.

В Японії, де привітання супроводжуються легким поклоном або вклонінням, з'явилася шаноблива практика ніжного рукостискання в діловому середовищі, зберігаючи тим самим дистанцію і безпеку. У Латинській Америці, де обійми і поцілунки в щоку - поширені форми привітання, люди стали дотримуватися дистанції, використовуючи жести або міміку для вираження привітності. В Індії, де торкання носа слугує знаком поваги, довелося переглянути звичні звичаї, запровадивши нові форми привітання, наприклад, злегка схиливши голову.

У Китаї, де рука на грудях - символ поваги, люди стали активніше вдаватися до жестів і виразів обличчя для передавання емоцій, а в США, де

рукоштовання вважається стандартним, взаємодія стала обережнішою, а електронне спілкування набуло більшої значущості.

У Франції, традиційно відомій своїми доброзичливими обіймами і поцілунками в щок, епідемія змінила традиції вітання. Громадські прояви привітання скоротилися, а рукоштовання і використання масок стали більш поширеними. У діловій сфері, де раніше заведено було обмінюватися поцілунками, з'явилася тенденція до шанобливих жестів і меншого фізичного контакту.

В Італії, де привітання супроводжується тісними обіймами і поцілунками, епідемія призвела до різкого скорочення фізичного контакту. Суспільні прояви привітання стали більш обережними, і з'явилася практика використання жестів рук і посмішок для передачі привітності. Навіть у сімейних колах з'явився акцент на більш дбайливе спілкування.

В Іспанії, де звичайні поцілунки та обійми у привітаннях, епідемія вплинула на традиції спілкування. У діловій сфері та в повсякденному житті збільшилося використання масок і рукоштовань. У країні з сильною культурою спілкування та фізичного контакту це стало викликом для звичних звичаїв.

У Німеччині, де звичні ретельні рукоштовання в діловому середовищі та обійми поза ним, епідемія призвела до обережного ставлення до фізичного контакту. З'явилася тенденція до шанобливих жестів, таких як уклін, і більш дистанційованих форм вітання.

У Швеції, де люди схильні до резервованої поведінки, епідемія вплинула на ступінь дистанції у спілкуванні. Хоча традиційні форми привітання, як-от рукоштовання, не так широко поширені, у країні також з'явилися зміни в очікуваннях щодо фізичного контакту.

У Швейцарії, де вітання залежать від регіональних традицій, епідемія призвела до посилення дотримання дистанції. У регіонах із традицією

рукоштовання в діловому середовищі, це стало менш поширеним, а громадські вітання стали більш шанобливими та обережними.

В Україні, де дружні обійми та поцілунки є поширеними формами привітання, епідемія призвела до обережного ставлення до фізичного контакту. Відповідно до культурних норм, шанобливі жести та посмішки стали більш значущими у спілкуванні.

У Румунії, де вітання часто включають обійми і рукоштовання, епідемія також вплинула на традиції спілкування. У країні, де теплі форми привітання є частиною культурного контексту, люди стали більш дбайливо підходити до фізичного контакту.

У Польщі, де рукоштовання і легкі поцілунки на щоку у привітаннях - звична справа, епідемія призвела до змін у звичках спілкування. Шанобливі жести, як-от уклін, і більш дистанційовані форми привітання стали більш поширеними.

У Фінляндії, де люди зазвичай тримають дистанцію у спілкуванні, епідемія вплинула на відчуття особистого простору. Навіть у традиційно резервованих формах вітання, таких як рукоштовання, стало помітно більше уваги до безпеки та поваги до особистої дистанції.

У Великій Британії, де рукоштовання та інші форми фізичного контакту є стандартними в діловій та повсякденній сфері, епідемія призвела до змін у традиціях спілкування. Значна увага приділяється використанню масок і повазі дистанції, навіть у ситуаціях, де фізичний контакт раніше вважався буденним.

В Індії, де культурні традиції відіграють важливу роль, епідемія вплинула на традиційні форми вітання. У релігійних контекстах зберігаються поклони і доторкання до носа, але в повсякденному житті фізичний контакт став обережнішим. Практика соціального дистанціювання стала більш поширеною, особливо в густонаселених місцях.

У країнах Близького Сходу, де існують суворі соціальні норми, епідемія призвела до додаткових обмежень фізичного контакту в громадських місцях. У сімейних колах, де раніше привітання включали обійми і поцілунки, стали більш активно дотримуватися норм соціального дистанціювання.

У Південній Кореї, де традиційні форми привітання включають поклони і шанобливі жести, епідемія також вплинула на звичаї спілкування. Навіть у сімейних середовищах, де раніше були поширені обійми, стали використовуватися менш інтимні форми привітання і більш активне використання масок.

На африканському континенті, де традиції різняться залежно від регіону та етнічної приналежності, епідемія призвела до різноманітних змін у звичках спілкування. У деяких культурах підкреслюється важливість фізичного контакту і спілкування в спільноті, в той час як в інших з'явилися зміни в бік обережності та дотримання соціальної дистанції.

У Мексиці, де традиції та звичаї посідають важливе місце в суспільстві, епідемія вплинула на способи вітання. Традиційні обійми і поцілунки на щоку, які часто використовуються в повсякденному житті, стали менш поширеними через обережність і дотримання заходів безпеки. Однак, у родинному колі та серед близьких друзів, зберігається велика теплота у спілкуванні.

У країнах Латинської Америки, таких як Бразилія та Аргентина, де вітання часто включають обійми і поцілунки, епідемія також вплинула на соціокультурні норми. Однак, подібно до інших регіонів, практика соціального дистанціювання в громадських місцях стала більш широко застосовуватися, зберігаючи при цьому теплі форми спілкування в сімейному середовищі.

У Канаді, де поєднуються різні культурні впливи, зміни у звичках вітання також стали помітними. У громадських місцях стали більш

поширені безконтактні форми привітання, такі як махання рукою, зберігаючи, проте, теплоту в міжособистісних відносинах у ближчому колі.

Насамкінець, культурні зміни у привітаннях і невербальному спілкуванні, пов'язані з тактильними проявами, виявилися значними в період пандемії. Епідемія зіграла роль прискорювача еволюції соціокультурних практик, призвівши до перегляду традицій і впровадження нових форм вітання, дотримуючись при цьому заходів безпеки. Від країн Латинської Америки до країн Азії та Заходу, люди адаптувалися до нових реалій, зберігаючи важливі аспекти культурної спадщини в змінених умовах.

Ці зміни у звичках вітання також виражають унікальні культурні особливості кожного регіону. Водночас процеси адаптації та зближення в новій реальності свідчать про універсальність людської здатності пристосовуватися до змін і знаходити засоби підтримки соціокультурного зв'язку в умовах невизначеності.

РОЗДІЛ 2

ТАКЕСИКА В КОНТЕКСТІ КОВІД-ЕПІДЕМІЇ

2.1 Огляд обраних медіа та соціальних мереж в аспекті тактильних технологій

Тактильна комунікація, представлена такесикою, знаходить своє відображення і вплив у засобах масової інформації, створюючи своєрідну взаємодію між двома галузями. Медійні формати відіграють важливу роль у передачі невербальних елементів, включно з тактильними проявами, і формують певні образи та стереотипи, пов'язані з тілесними контактами.

У сучасному суспільстві соціальні медіа активно використовують тактильні елементи для посилення віртуального спілкування. Емодзі, стікери та інші смайлики, що імітують жести та вирази, дають змогу користувачам передавати емоції, які могли б бути виражені фізичним контактом у реальному житті. Ця взаємодія підкреслює важливість тактильної комунікації навіть у цифровому середовищі [35].

З іншого боку, медійне представлення такесики може формувати суспільні погляди на тілесні контакти. Фільми, телешоу, реклама можуть посилювати або змінювати сприйняття певних жестів і дотиків, створюючи певні культурні норми або стереотипи. Таким чином, взаємодія між тактильною комунікацією та медіа є двостороннім процесом, що впливає на формування образів і поведінкових стандартів у суспільстві.

Соціальні медіа, такі як Тік-Ток, Інстаграм, Фейсбук і Твіттер, відіграють значну роль у сучасному обміні інформацією та взаємодії між людьми. До їхнього функціоналу входять різноманітні інструменти для спілкування та вираження емоцій, зокрема елементи тактильної комунікації.

Тік-Ток - це соціальна платформа, що надає користувачам можливість створювати та обмінюватися короткими відеороликами. Однією з його

особливостей є акцент на креативності та виразності. Користувачі активно використовують тактильні жести і рухи, включно з танцями, жестикуляцією рук та іншими виразними елементами.

У контексті віртуальної спільноти, Тік-Ток став майданчиком, де користувачі можуть взаємодіяти через творчі виклики. Одні створюють танцювальні рутини, а інші повторюють їх, підтримуючи віртуальну взаємодію. Це дає змогу не тільки виражати себе в креативному плані, а й спілкуватися з іншими користувачами за допомогою культурних жестів і рухів.

Прикладом може слугувати "челендж" - трендовий виклик, коли користувачі виконують певні рухи або танці, а потім запрошують інших повторити його. Ці виклики часто включають тактильні елементи, такі як руки і рухи тіла, що надає їм вираженого соціокультурного характеру.

Також важливо зазначити, що Тік-Ток став майданчиком для створення віртуальних спільнот, де люди можуть об'єднуватися навколо спільних інтересів і стилів. Ця взаємодія через танці та жести рук не тільки створює візуально привабливий контент, а й передає емоційні та соціальні нюанси, збагачуючи віртуальний досвід спілкування.

Інстаграм - це популярна соціальна платформа, орієнтована на візуальний контент, де користувачі діляться своїми фотографіями та короткими відеороликами. Основний акцент на візуальних елементах робить цю платформу унікальною, і тактильні аспекти можуть проявлятися у зворотному зв'язку через коментарі та лайки.

Функція коментарів надає можливість віртуального спілкування з використанням слів і емодзі, але також може включати і тактильні вирази підтримки, наприклад, символічні обійми або потискання рук. Ці жести, хоча й віртуальні, надають спілкуванню на платформі Інстаграм більш емоційного та особистого характеру.

Лайки, які є формою позитивної оцінки контенту, також можуть розглядатися як віртуальний жест підтримки або схвалення. Хоча вони не є фізичними, вони виражають віртуальну взаємодію і впливають на візуальний образ користувача та його контенту.

Інстаграм створює віртуальний простір, де користувачі можуть висловлювати свою особистість через візуальні та тактильні елементи, формуючи віртуальні взаємодії, близькі до реальних емоційних обмінів у реальному житті.

Фейсбук, будучи однією з найбільших соціальних платформ, надає великі можливості для віртуального спілкування. Основні тактильні елементи в цій мережі включають лайки, коментарі та емоційні реакції.

Лайки є формою позитивного зворотного зв'язку, їх можна розглядати як віртуальні жести схвалення і підтримки. Коментарі надають простір для віртуального спілкування, і в них користувачі можуть висловлювати свої емоції, ділитися думками та навіть використовувати емодзі, в яких укладено тактильні аспекти, наприклад, символічні обійми або торкання.

Емоційні реакції у вигляді емодзі, таких як серця, смайлики та інші символи, слугують додатковими способами вираження емоцій. Вони додають віртуальний тактильний вимір до взаємодії, роблячи її більш насиченою та інтенсивною.

Таким чином, Фейсбук, з його різноманітними інструментами віртуального спілкування, створює віртуальні тактильні елементи, що збагачують візуальний образ користувача і формують близькі до реальних взаємодій віртуальні стосунки.

Твіттер, сфокусований на коротких повідомленнях, надає обмежені можливості для вираження емоцій, але водночас пропонує ефективні інструменти для тактильної комунікації.

Лайки, представлені у вигляді зірочок, є формою вираження схвалення. Користувачі можуть ставити лайки під твітами інших, позначаючи, що повідомлення викликало позитивні емоції або згоду.

Ретвіти, або перепости, дають змогу користувачам поділитися дописом когось іще з власною аудиторією, що може розглядатися як віртуальна форма підтримки та згоди.

Коментарі під твітами створюють простір для віртуального діалогу, де люди можуть висловлювати свої думки та емоції. Тут також використовуються емодзі та символи для посилення вираження емоційного забарвлення.

Таким чином, Твіттер, хоча обмежений в обсязі тексту, надає ефективні інструменти для віртуальної тактильної комунікації, яка збагачує користувацький досвід у цій соціальній мережі.

Ютуб, як відеоплатформа, надає унікальні можливості для візуального та звукового сприйняття, що вносить свої особливості в контекст тактильної комунікації.

Відеоролики на Ютубі часто включають візуальні елементи, які посилюють тактильний досвід. Це можуть бути різні жести, рухи рук, візуальні ефекти, що створюють віртуальний тактильний вплив на глядача.

Звук у відео також відіграє важливу роль у тактильній комунікації. Звукові ефекти, музичний супровід і голосовий супровід додають елементи тактильного сприйняття, створюючи атмосферу або підкреслюючи емоційні нюанси.

Можливість залишати коментарі, ставити лайки або дизлайки, а також підписуватися на канали створюють віртуальний шар тактильної взаємодії. Глядачі можуть висловлювати свої емоції, відгукуватися на контент і взаємодіяти з творцями.

Функція живих трансляцій дає змогу творцям взаємодіяти з аудиторією в реальному часі. Тут вони можуть відповідати на запитання,

читати коментарі та навіть приймати запити від глядачів, що створює віртуальне відчуття близькості.

Ютуб є потужним інструментом у візуальній та аудіальній сферах комунікації, надаючи унікальні можливості для віртуальної тактильної взаємодії.

Дискорд - це месенджер і платформа для голосового та текстового спілкування, а також для обміну мультимедійним контентом. Хоча Дискорд не так сильно орієнтований на візуальні та тактильні елементи, як інші соціальні мережі, він має свої особливості:

Для створення ближчого спілкування Дискорд надає голосові канали. У таких каналах учасники можуть спілкуватися голосом, передаючи емоції та інтонації, що є важливим аспектом тактильної комунікації.

У текстових каналах учасники можуть обмінюватися повідомленнями та використовувати емодзі для вираження емоцій. Це надає віртуальний шар тактильного зворотного зв'язку.

Користувачі можуть обмінюватися картинками, відео та аудіофайлами, що доповнює спілкування візуальними та звуковими елементами.

Можливість керувати ролями та правами на серверах створює ієрархію в суспільстві, даючи змогу підкреслити різні статуси та відповідальності, що також впливає на тактильний досвід.

Багато серверів Дискорда використовують ботів для розваг та ігор. Інтерактивні елементи, такі як рольові ігри та вікторини, можуть створювати віртуальні тактильні сценарії.

Функція створення різних кімнат для спілкування на сервері, таких як лаунж, зони для ігор і навіть віртуальні виставкові зали, може відтворювати атмосферу різних сценаріїв спілкування.

Дискорд, хоча й здебільшого орієнтований на голосове та текстове спілкування, надає набір інструментів для віртуальної тактильної взаємодії в онлайн-спільнотах.

Скайп - це популярна платформа для голосового та відеоспілкування, а також обміну повідомленнями. У контексті тактильної комунікації, характерної для онлайн-платформ, Скайп також пропонує деякі особливості:

Головною особливістю Скайпу є відеодзвінки, які дозволяють учасникам спілкування бачити один одного в реальному часі. Це додає важливий візуальний елемент у комунікацію.

Скайп також надає текстові чати, де користувачі можуть обмінюватися повідомленнями і використовувати емодзі для вираження емоцій.

Користувачі можуть обмінюватися файлами, фотографіями та іншими мультимедійними контентом, розширюючи можливості візуальної взаємодії.

Функції поділитися екраном дають змогу користувачам демонструвати свій робочий стіл, додатки або мультимедійний контент, що також важливо для візуального зворотного зв'язку.

Користувачі можуть встановлювати статус, який вказує, чи доступні вони для спілкування, а також відображати свою активність, що допомагає синхронізувати комунікацію в онлайні.

Можливість проводити групові дзвінки дає змогу взаємодіяти з кількома учасниками одночасно, що актуально для командної роботи або сімейних спілкувань.

Хоча Скайп не так сильно орієнтований на соціальні функції, як деякі інші платформи, він надає засоби для візуального і частково тактильного спілкування в онлайні.

Твіч (Twitch) - це провідна платформа для стрімінгу, що спеціалізується на контенті з відеоігор і живому мовленні. У контексті тактильної комунікації, яка зазвичай обмежується віртуальними засобами спілкування, Твіч пропонує низку можливостей:

Чат під стримом дає змогу глядачам спілкуватися між собою та зі стримером. Хоча це суто текстова форма спілкування, вона надає можливість для тактильних елементів у вигляді емодзі, смайлів та інших чат-реакцій.

Глядачі можуть підтримувати стримерів фінансово, надсилаючи донати або підписуючись на платні підписки. Це створює віртуальний елемент тактильної взаємодії, де глядачі можуть проявляти свою підтримку.

Твіч пропонує спеціальні емоції та реакції, які глядачі можуть використовувати для вираження своїх емоцій під час стріму. Це візуальний спосіб взаємодії з контентом.

Стримери можуть проводити розіграші, використовувати інтерактивні елементи та ігри з чатом, залучаючи глядачів і створюючи віртуальні тактильні моменти.

Багато стримерів використовують веб-камери, щоб глядачі могли бачити їхні реакції та вирази обличчя. Це додає візуальний аспект до тактильної взаємодії.

Хоча Твіч насамперед фокусується на візуальному контенті та чаті, він надає інструменти для створення віртуального тактильного досвіду і взаємодії між стримерами та їхньою аудиторією.

З настанням пандемії COVID-19 соціальні медіа та тактильна комунікація в них зазнали значних змін і розвитку.

Тік-Ток став особливо популярним під час карантинних заходів, коли люди шукали креативні способи провести час вдома. Платформа стала простором для створення коротких відеороликів, що включають танці, жести рук та інші виразні рухи. Користувачі почали активніше взаємодіяти,

повторюючи чужі рухи або створюючи свої, тим самим передаючи емоційні та соціальні нюанси.

Інстаграм, зосереджений на візуальному контенті, став майданчиком для вираження емоцій через фотографії та короткі відео. В умовах обмежень на особисті зустрічі, користувачі стали більш активно документувати своє повсякденне життя, створюючи віртуальні моменти тактильної взаємодії.

Фейсбук, як найбільша соціальна платформа, оновив свої функції, щоб забезпечити більше віртуальних можливостей взаємодії. Це включало нові реакції, емоції та форми віртуального тактильного контакту, що сприяло створенню близькості в онлайн-середовищі.

Твіттер також адаптувався до обставин, що змінювалися, надаючи нові емодзі та символи, щоб збагатити комунікацію в умовах обмеженості фізичного контакту. Він продовжив зміцнювати віртуальні форми вираження емоцій і підтримки.

Твіч став платформою для стримінгу, де стримери та їхня аудиторія могли взаємодіяти в реальному часі. Віртуальні подарунки, донати та інтерактивні елементи зробили тактильний досвід візуальнішим і більш захопливим.

Загалом, соціальні медіа та тактильна комунікація в них еволюціонували у відповідь на зміни в суспільстві, пов'язані з пандемією, забезпечуючи нові засоби вираження емоцій, підтримки та віртуальної взаємодії.

2.2. Емпіричний аналіз комунікативних ситуацій

В епоху пандемії COVID-19 соціальні медіа перетворилися на невід'ємний інструмент для спілкування, розваги та самовираження. Блогери, відеоконтент і тренди на платформах, як-от Тік-Ток, Інстаграм, і YouTube, стали не тільки розважальними формами відпочинку, а й

важливими джерелами соціального зв'язку в умовах обмеженості особистих зустрічей. У цьому контексті, аналіз тактильних елементів у віртуальному просторі стає ключовим для розуміння, як ці онлайн-платформи збагачують наш онлайн-досвід і заповнюють втрату фізичної взаємодії.

Блогери стали центральними фігурами у формуванні віртуальних трендів і культурних явищ. Відобразивши розмаїття емоцій і соціокультурних особливостей у своєму контенті, вони стали не тільки творцями, а й менторами в галузі віртуальної комунікації. Аналіз тактильних елементів, на кшталт нових форм привітань або емоційних реакцій, дає нам змогу зрозуміти, як ці онлайн-особистості взаємодіють з аудиторією, створюючи віртуальну близькість і соціальну підтримку. У цьому контексті, дослідження впливу блогерів і трендів на еволюцію тактильної комунікації в онлайн-середовищі надає унікальну перспективу на трансформацію віртуального простору в період пандемії.

У період пандемії COVID-19 блогери на платформах, таких як YouTube, активно відображали зміни в тактильній комунікації, адаптуючись до нової реальності. Багато відео стали відображати стрес і тривогу, пов'язані з новими правилами соціального дистанціювання. Обійми і поцілунки, раніше звичайні на відео, стали рідкісним явищем через суворі заходи безпеки. Маски, що стали невід'ємною частиною повсякденного вигляду, також знайшли своє відображення в контенті блогерів, висловлюючи турботу про здоров'я і суспільну відповідальність.

Відеоблогери ділилися своїми враженнями від локдауну, представляючи вплив обмежень на їхнє повсякденне життя. Відсутність можливості подорожувати та відвідувати різні місця стала яскравим трендом у змісті відео. Натомість, вони активно взаємодіяли з аудиторією, обговорюючи віртуальні способи мандрівок та розваг на відстані.

Блогери описували у своїх відео взаємодію з кур'єрами та водіями в період пандемії. Це включало в себе нові протоколи при доставці, контактні

менші, але більш виразні форми подяки до працівників, які стоять на передовій в умовах обмежень.

Найбільш яскравими представниками є:

PewDiePie		MrBeast
Ryan's World		Miss Katy і Mister Max
Dude Perfect		Asinatra
DOU		Мірбі
Українська академія	віртуальна	Sergikkas
Code UA		Олег Гороховський
Projector Institute		Смарагдова пудра
Bobocode		Євген Клопотенко
Юрій Децик		Svidomy
		Орел та Решка

Зміни в тактильній комунікації блогерів відображали культурні особливості різних країн. Наприклад, у країнах, де рукостискання або обійми були звичайними формами вітання, блогери демонстрували нові способи вітання, використовуючи жести без контакту. Зазначалося, що в різних країнах люди адаптувалися до ситуації по-різному, що проявлялося в їхньому онлайн-контенті.

Блогери порушували важливі теми, пов'язані з емоційним станом у період пандемії, обговорюючи питання, такі як стрес, самотність і тривожність. Вони ділилися своїм досвідом і підтримували свою аудиторію, які стали ближчими в умовах загальної кризи. Активне використання онлайн-платформ для спілкування та обміну емоціями стало помітним трендом серед блогерів.

В епоху пандемії COVID-19 платформа ТікТок стала не тільки місцем для розваг, а й відображенням змін у тактильній комунікації. Відео на ТікТок стали відображати нові реалії суспільства, в якому соціальне

дистанціювання стало нормою. У блогах почали з'являтися тренди, пов'язані з реальністю, що змінилася.

Блогери стали активно використовувати жести рук, щоб передати емоції і повідомити підписникам про свої почуття. В умовах, коли обличчя часто приховані масками, фокус на жестах і міміці став ще більш важливим. Танцювальні тренди та челенджі, де учасники взаємодіють з екраном, стали популярними, оскільки вони відповідають соціальним обмеженням.

Блогери почали створювати контент, пов'язаний з актуальними темами, такими як виготовлення масок і засобів індивідуального захисту. З'явилися відео, в яких блогери ділилися досвідом створення і прикрашання масок, роблячи це веселим і креативним процесом. Це підкреслило актуальність таких предметів у повсякденному житті.

Відео з демонстрацією тестів на COVID-19 і вакцинації також стали частиною контенту TikTok. Блогери розповідали про свій досвід, ділячись інформацією та підтримуючи глядачів в ухваленні рішення про щеплення.

Блогери почали створювати відео зі спогадами та ретроспективами, обговорюючи, як змінилося їхнє життя в період пандемії. Це стало способом спілкування та підтримки серед спільноти.

Взаємодія блогерів та їхніх підписників посилилася в умовах соціальної ізоляції. Блогери стали ще ближчими до своєї аудиторії, створюючи контент, який стикається зі спільними переживаннями та викликами. Велика кількість коментарів і взаємодій під відео стала яскравим проявом цієї близькості.

Загалом, пандемія змінила характер контенту на TikTok, зробивши його більш актуальним, що включає в себе теми турботи про здоров'я, соціальної відповідальності та взаємодії в нових умовах.

З початком пандемії COVID-19 платформа Twitter стала відображенням соціокультурних змін, що спричинили еволюцію тактильної комунікації в цифровому просторі. У цій темі можна виокремити кілька

ключових тенденцій, які вплинули на сприйняття і взаємодію користувачів Twitter у період епідемії.

Віртуальне об'єднання стало одним з основних трендів. Користувачі активно висловлювали свою підтримку, взаємодіючи в коментарях, роблячи ретвіти і лайки. Емоційні реакції, такі як віртуальні обійми і підтримка, стали формою цифрової тактильної взаємодії, замінюючи фізичні дотики.

Зростаюча значущість емодзі та символів стала відображенням зміненої динаміки комунікації. Люди стали використовувати емодзі для вираження емоцій, заповнюючи обмеження, що накладаються обмеженням на фізичні жести і міміку.

Підвищений інтерес до тем здоров'я і благополуччя став виразним через зміст твітів. Користувачі ділилися інформацією про запобіжні заходи, порадами щодо зміцнення імунітету та обговорювали питання громадської охорони здоров'я. Таким чином, платформа перетворилася на цифровий простір для обміну корисною інформацією, замінюючи фізичні дискусії та зустрічі.

Обмеження фізичного контакту в реальному житті призвели до збільшення інтеракцій з близькими віртуальними колами. Люди активніше взаємодіяли з друзями, родиною та колегами через твіти, створюючи віртуальні аналоги звичайних розмов і зустрічей.

Значне зростання активності у твіттер-чатах, присвячених темі пандемії та пов'язаних із нею тем, підкреслило роль платформи як місця для обговорення важливих подій. У таких обговореннях користувачі ділилися думками, обмінювалися інформацією та висловлювали свої погляди на поточну ситуацію.

Завдяки обмеженням фізичних контактів, Twitter став майданчиком для висловлення співчуття і солідарності. Користувачі зверталися один до

одного з підтримкою, ділячись історіями та особистими переживаннями, що створювало віртуальну спільноту в період колективної кризи.

Спостерігається також зміна акцентів у змісті твітів. В умовах соціальної ізоляції користувачі стали активніше обговорювати теми психологічного благополуччя, самоізоляції та емоційного стану. Поява специфічних хештегів, пов'язаних із цими темами, стала своєрідним вираженням нових пріоритетів і запитів аудиторії.

Онлайн-активності стали частиною щоденної рутини, що потягнуло за собою збільшення частоти твітів і часу, проведеного користувачами в додатку. Таким чином, зміни в повсякденному житті безпосередньо позначилися на динаміці та характері віртуальних обговорень.

Спеціалізовані тематичні хештеги стали популярним засобом вираження соціальної активності. Користувачі створювали та долучалися до хештегів, присвячених підтримці охорони здоров'я, благодійності та іншим актуальним темам, що стало проявом цифрового активізму.

Обмеження фізичної мобільності призвело до збільшення онлайн-заходів. Twitter став майданчиком для організації та анонсування віртуальних зустрічей, вебінарів, онлайн-концертів та інших заходів, що підкреслило його роль в організації дистанційної взаємодії.

Інтерес до інформаційних і розважальних тем, пов'язаних із пандемією, збільшився. Користувачі створювали меми, жаргівливі твіти та ділилися контентом, який відображав їхні почуття та настрої в умовах невизначеності.

Пандемія також стимулювала розвиток цифрового гумору. Користувачі активно обговорювали поточну ситуацію через смішні та іронічні публікації, що створювало атмосферу колективного висміювання труднощів і викликів.

Однак, разом із позитивними аспектами, проявилися і тенденції до поширення фейкових новин та дезінформації. Епідемія викликала хвилю

інформаційного шуму, і користувачі Twitter зіткнулися із завданням фільтрації та верифікації інформації, що надходить.

Значне збільшення онлайн-активності та кількість нового контенту призвели до поліпшення алгоритмів платформи. Алгоритми рекомендацій і персоналізованих стрічок стали точнішими, що сприяло поліпшенню користувацького досвіду.

Соціальні рухи та активізм отримали новий цифровий формат. Акції протесту, обговорення соціальних питань та ініціативи громадської підтримки знайшли своє вираження у твіттер-акаунтах і хештегах.

Наприклад, ці твіти стали популярними й актуальними:

#COVIDChanges

#SocialDistancingLife

#QuarantineFeels

#TactileCommunication

#VirtualHugs

#PandemicMindset

#StayHomeStaySafe

#NewNormalGreetings

#IsolationTrends

#TouchFreeCommunication

#RemoteConnections

#MaskedExpressions

#DigitalHugs

#HomeComforts

#CopingInCovid

Загалом пандемія COVID-19 привнесла зміни у віртуальні взаємодії на платформі Twitter, зробивши її важливим цифровим простором для обміну думками, інформацією, підтримки та спілкування в умовах обмеженої фізичної активності та соціальної ізоляції.

З початком пандемії COVID-19 платформа Instagram стала своєрідним сховищем візуальних і тактильних емоцій, відображаючи соціокультурні зміни та еволюцію тактильної комунікації в умовах обмежень фізичного контакту. У цій темі можна виокремити кілька ключових тенденцій, які визначили сприйняття та взаємодію користувачів Instagram у період епідемії.

Емоційна підтримка через віртуальні обійми та дотики стала вираженням онлайн-тактильності. Користувачі активно використовували емодзі та стікери, що зображують обійми, серця та інші символи підтримки, щоб передати свої почуття та емоції за відсутності фізичного контакту.

Значне зростання використання хештегів, пов'язаних із пандемією та обмеженнями, відобразило підвищений інтерес до обговорення змін у повсякденному житті. Хештеги, як-от #StayHome, #SocialDistancing і #QuarantineLife, стали цифровими аналогами фізичної відстані та нових реалій.

Завдяки можливостям стримінгу та створення коротких відео, Instagram став майданчиком для віртуальних привітань і танців. Відео з танцювальними челенджами та креативними формами привітання стали важливим засобом соціальної взаємодії в умовах обмеженості особистих зустрічей.

Підвищений інтерес до кулінарних і хобі-проектів на тлі карантинних заходів відбився в контенті Instagram. Користувачі активно ділилися своїми кулінарними експериментами, піднімаючи тему створення віртуального суспільства навколо готування і творчості.

Віртуальні приватні зустрічі та онлайн-вечірки стали популярною формою розваги, яка знайшла своє відображення в Instagram Stories. Користувачі ділилися моментами віртуальних зустрічей, створюючи своєрідний цифровий аналог спілкування в реальному житті.

Спільноти та групи зі спільними інтересами активізувалися на платформі. Користувачі створювали і приєднувалися до спільнот, присвячених різним темам, щоб знаходити підтримку і спілкування з людьми, які поділяють їхні інтереси.

Маски та інші засоби індивідуального захисту стали невід'ємною частиною візуального образу користувачів Instagram. Селфі з маскою і креативні способи інтеграції масок у стиль стали відображенням нових реалій і турботи про здоров'я.

Естетика домашнього комфорту і затишку стала популярним контентом. Користувачі демонстрували свої затишні куточки, декорації та хобі, ставлячи акцент на створення атмосфери затишку в умовах обмежень на відвідування громадських місць.

Фотографії з темою "вікно у світ" стали символом ізоляції. Користувачі ділилися фотографіями зі своїх вікон, підкреслюючи тим самим новий погляд на світ в умовах соціальної дистанції.

Наприклад, було знайдено такі англійськомовні тренди:

#VirtualHugChallenge: Цей тренд закликав користувачів надсилати віртуальні обійми своїм підписникам у вигляді фотографій або коротких відео. Емодзі, стікери та інші креативні елементи використовували для передачі тепла і підтримки.

#MaskedMoments: Під цим хештегом користувачі ділилися моментами, де вони були сфотографовані в масках. Це відображало нову реальність, де носіння масок стало невід'ємною частиною повсякденного життя.

#HomeDanceChallenge: Тренд запрошував користувачів створювати короткі танцювальні відео в домашніх умовах. Такі відео часто містили в собі виразні рухи і жести.

#ContactlessGreetings: Користувачі ділилися креативними способами вітати один одного без фізичного контакту. Це включало жести рук, міміку обличчя та інші форми тактильної комунікації.

#QuarantineExpressions: Хештег запрошував до обміну ідеями та історіями про те, як користувачі висловлюють свої емоції та почуття в умовах карантину. Це включало використання емодзі, жестів та інших форм вираження.

#TouchlessGreetings: Тренд акцентував увагу на безконтактних формах привітання, як-от повітряні поцілунки, махання рукою та інші жести, що не потребують фізичного контакту.

Зміна фокусу в контенті на теми піклування про себе та психологічного благополуччя позначилася в популярності постів про здоровий спосіб життя, медитацію та психологічну підтримку.

Привітання та подяки медичним працівникам стали важливим елементом платформи. Користувачі активно висловлювали свою вдячність і підтримку медичним працівникам, демонструючи єдність у боротьбі з пандемією.

Зниження акценту на зовнішність і брендування на користь більш особистого та щирого контенту відобразилося в перетворенні сприйняття краси та успішності.

Використання Instagram як інструменту для віртуальних подорожей стало популярним трендом. Користувачі ділилися спогадами про минулі поїздки, створювали віртуальні тури та ділилися враженнями від подорожей.

Загалом платформа Instagram у період пандемії COVID-19 стала не лише місцем для візуалізації нових реалій, а й платформою для створення віртуальних зв'язків, обміну підтримкою та формування цифрової культури соціальної взаємодії в умовах фізичної ізоляції.

З настанням пандемії COVID-19 і заходів із соціального дистанціювання, платформи для стримінгу, такі як Twitch, стали невіддільною частиною життя багатьох користувачів. У контексті такої ситуації, зміни на платформі були помітні. Блогери почали звертати більше уваги на віртуальні жести та вирази, щоб підтримувати емоційну взаємодію з аудиторією.

Дискорд, як платформа для голосового та текстового спілкування, також зазнав змін за часів пандемії. Тактильна комунікація, характерна для цієї платформи, стала більш акцентованою. Користувачі активніше використовували емодзі, стікери та інші візуальні елементи, щоб передати емоції за відсутності фізичної взаємодії.

У Twitch часто можна було помітити стримерів, які використовують віртуальні жести, щоб підкреслити свої емоції. Наприклад, емоції у вигляді стікерів, які надсилали передплатники, або анімованих емодзі, додавали додатковий візуальний вимір у процес взаємодії. Віртуальні обійми і повітряні поцілунки стали популярними формами вираження емоцій і привітань.

Наприклад, найпопулярнішими блогерами стали:

Ironmouse - віртуальна стримерка з Пуерто-Ріко, яка розпочала свою стримерську діяльність із серпня 2017 року. Як Королева демонів, вона являє собою доброзичливий і веселий персонаж, який залишив підземний світ, щоб завести нових знайомих у реальності й освоїти мистецтво звичайного життя.

Леслі Енн Фу, відома також як Fuslie, є американською стримеркою і авторкою контенту для лайфстайл-бренду і кіберспортивної організації 100 Thieves. Від початку стримінгу в лютому 2015 року, вона широко відома своїм контентом із League of Legends, а також досвідом роботи зі стримінгом для професійних команд, як-от Immortals і Phoenix1.

Імане "Pokimane" Еніс ще кілька років тому була на піку своєї популярності на платформі Twitch. Всупереч змінам часу, вона залишається в центрі уваги, транслюючи ігри, здебільшого з League of Legends і Fortnite. Крім того, вона керує кількома YouTube-каналами та є партнером і креативним директором брендів Cloak Markiplier і Jacksepticeye.

Shylily (або Lily), віртуальний персонаж із Нідерландів, присутній на Twitch із 29 серпня 2015 року. Гібрид людини і косатки, створений за образом міфічної істоти Ахлут, Shylily має унікальну чарівність. Енергійна і життєрадісна, Лілі готова спілкуватися на будь-які теми, включно з неформальними і провокаційними бесідами, що привертає увагу і підписників. Нині чітко помітний тренд на збільшення популярності віртуальних персонажів, що може привести Shylily до нових висот у рейтингу стримерш.

Крім візуальних змін, у Discord також виникли нові тренди у використанні аудіоконтенту. Користувачі активніше спілкувалися голосом, що створювало більш інтимну обстановку. Навіть окремі голосові канали стали використовуватися для емуляції фізичної присутності в одному просторі.

У період ковіду в дискорді такесика описувалася фразами, які виражають дистанційоване, але водночас ввічливе спілкування. Наприклад, фраза "extended a polite hand" (простягнув ввічливу руку) може підкреслювати прагнення до обміну привітаннями, але без фізичного контакту. Фраза "touches his arm gently" (легко торкається його руки) також передає акцент на ніжному й обережному дотику, що відображає дбайливість у спілкуванні.

Додаткові приклади подібних фраз можуть включати "exchanged a respectful nod" (обмінявся шанобливим кивком), наголошуючи на повазі без необхідності фізичного торкання. Також, "shared a warm virtual embrace" (поділився теплими віртуальними обіймами) може описувати емоційну

близькість через цифрові засоби, підкреслюючи відсутність реального контакту.

Однак важливо зазначити, що ці фрази підкреслюють не тільки дистанцію, а й прагнення до збереження тепла і поваги у віртуальній обстановці.

Ковід-19 також вплинув на контент, який створюють користувачі в Twitch і Discord. Теми, пов'язані з пандемією, як-от обговорення наслідків, дистанціювання та вплив на повсякденне життя, стали частими в обговореннях. Блогери почали ділитися своїми історіями адаптації до нових умов і розповідати, як вони використовують віртуальні форми комунікації для підтримки зв'язку з аудиторією.

Таким чином, на платформах на кшталт Twitch і Discord зміни в такесиці були спостережувані через акцентування візуальних і аудіальних елементів, створення нових форм вираження емоцій та інтеграцію пандемічних тем у контент блогерів. Віртуальна спільність виявилася важливим засобом підтримання зв'язку в умовах фізичної ізоляції, і платформи адаптувалися до нових реалій, надаючи користувачам можливості емоційного висловлення та віртуальної взаємодії.

Отже, з появою пандемії COVID-19 тактильна комунікація, виражена у віртуальних медіа, зазнала значних змін. Відео-блогери і стримери, зіткнувшись з обмеженнями соціального контакту, стали активно адаптувати свою тактику взаємодії з аудиторією. Популярні платформи, такі як Twitch, YouTube, Instagram і Twitter, стали свідками еволюції тактильної комунікації в онлайн-просторі.

Блогери почали наголошувати на віртуальних формах вираження емоцій та взаємодії, наголошуючи на важливості невербальних елементів в обмежених умовах. Змінилися теми та контент блогів: відображення нових реалій, носіння масок, дотримання соціальної дистанції, і навіть демонстрація тестів на COVID-19. Тренди в царині тактильної комунікації

позначилися на частоті використання емодзі, зміні мови тіла, збільшенні акценту на очі та відході від традиційних форм привітання.

Ця еволюція стала явним показником не тільки адаптації до нових реалій, а й прагнення підтримувати і розширювати віртуальні соціальні зв'язки в умовах обмеженої фізичної взаємодії. Таким чином, такесика в соціальних медіа в період ковіду стала невіддільною частиною сучасної онлайн-культури, віддзеркалюючи зсуви в розумінні та сприйнятті комунікації в новій реальності.

2.3 Реакції та сприйняття такесики у різних міжкультурних сценаріях

Сприйняття та реакції на такесіку виявляються глибоко залежними від міжкультурних сценаріїв і контексту подій. У різних країнах і культурах тактильну комунікацію можна трактувати по-різному, створюючи цікаві та подекуди унікальні динаміки в спілкуванні.

З початком пандемії та зміною умов для міжнародних зустрічей, тактильна комунікація між країнами, включно з Китаєм, зазнала суттєвих змін. В умовах соціальної дистанції та суворих заходів безпеки, традиційні форми привітання, як-от рукостискання та обійми, стали менш практикованими.

Багатосторонні зустрічі та саміти, в яких бере участь Китай, також зазнали впливу нових норм поведінки. Зустрічі на високому рівні тепер характеризуються повагою до соціальної дистанції та уникненням прямого фізичного контакту. Рукостискання були замінені іншими формами вітання, такими як уклін або жест рукою.

Відеоконференції та віртуальні зустрічі стали більш поширеними засобами спілкування між країнами в умовах обмежень на переміщення. Електронні форми привітання, такі як ввічливі махання рукою або

посмішки, набули більшої важливості, даючи змогу зберегти ввічливість і проявити дружелюбність без необхідності фізичного контакту.

Дипломатичні візити та переговори в умовах пандемії стали більше орієнтуватися на електронні засоби зв'язку, що також вплинуло на форми вітання та спілкування між представниками різних країн. Загалом, акцент перемістився від традиційної тактильної комунікації до віртуальних форм взаємодії.

Таким чином, у відносинах з Китаєм та іншими країнами нові норми і правила впливають на процеси міжнародного спілкування, включно з прийнятими формами вітання і тактильної комунікації на світовій арені.

З появою пандемії коронавірусу та запровадженням обмежень на проведення масових заходів тактильна комунікація на зустрічах ООН та важливих переговорах між країнами зазнала значних змін. Традиційні форми привітання, як-от рукостискання та обійми, стали менш поширеними через суворі заходи безпеки та соціальну дистанцію.

Зустрічі на високому рівні та дипломатичні переговори, які раніше включали в себе фізичний контакт на знак ввічливості та поваги, тепер орієнтовані на мінімізацію близьких контактів. Делегації використовують електронні засоби спілкування та відеоконференції для проведення переговорів, уникаючи традиційних форм вітання.

Віртуальні форми спілкування, такі як поклони, посмішки або жести рукою через екран, стали більш поширеними у спробі зберегти ввічливість і створити дружнє спілкування в умовах обмежень. Учасники заходів активно адаптуються до нових реалій, прагнучи підтримувати дипломатичні стосунки, незважаючи на відсутність традиційних фізичних форм спілкування.

Таким чином, у період коронавірусу змінилася динаміка тактильної комунікації на світових заходах, з акцентом на віртуальні засоби зв'язку та

нові форми привітання, що відповідають вимогам безпеки та соціальної дистанції.

У період пандемії COVID-19 тактильна комунікація у сфері мистецтва, включно з виставками, концертами та фестивалями, зазнала суттєвих змін. У межах заходів безпеки та соціальної дистанції традиційні форми взаємодії та обміну емоціями довелося переосмислити.

Виставки та галереї в сучасному мистецтві переживають перехід до віртуального формату. Онлайн-платформи та цифрові тури надають глядачам можливість насолоджуватися творами мистецтва, оглядаючи їх через екрани, оминаючи необхідність фізичного контакту з експонатами.

Концерти та виступи стали доступними у віртуальному просторі, оскільки музичні виконавці та артисти активно використовують стримінгові майданчики. Відсутність фізичної взаємодії з публікою стимулює появу нових форматів та інтерактивних рішень для привернення уваги аудиторії.

Багато культурних фестивалів, схильних до обмежень фізичних заходів, переносять свої заходи в онлайн-простір. Це дає змогу учасникам відчувати атмосферу фестивалю, беручи участь у віртуальних заходах, і водночас мінімізує фізичний контакт.

Замість звичних фізичних зустрічей і поцілунків на фестивалях з'являються віртуальні форми взаємодії, такі як чати, емодзі та онлайн-коментарі. Ці засоби стають новим способом вираження емоцій і спілкування у віртуальній царині.

Нові технології, на кшталт віртуальної та доповненої реальності, інтегруються в мистецтво, створюючи інтерактивні візуальні враження. Глядачі отримують можливість взаємодіяти з мистецтвом у віртуальному просторі, відкриваючи нові грані мистецтва через передові технології.

Сфера туризму сильно постраждала від пандемії COVID-19, і тактильна комунікація в готелях, ресторанах і курортах зазнала істотних змін.

У готелях запровадили нові стандарти чистоти та гігієнічності. Працівники готелів носять маски і рукавички, а гості можуть зіткнутися з відсутністю традиційного рукостискання під час реєстрації. Заміною тактильним контактам стали електронні форми взаємодії, наприклад, електронні ключі та сенсорні екрани для замовлення послуг.

У ресторанах зміни стосуються столиків, їх розміщення та обслуговування. Скорочено кількість посадкових місць, щоб забезпечити соціальну дистанцію. Офіціанти носять маски, а меню найчастіше надається в електронному форматі. Традиційні привітання, як-от рукостискання та обійми, були замінені більш дистанційованими формами привітання.

На курортах також з'явилися нові заходи безпеки. Зонування громадських місць, забезпечення дистанції на пляжах і біля басейнів, використання антисептиків і захисних масок - усе це стало стандартною практикою. Анімаційні програми та групові заходи тепер проводяться з урахуванням правил соціальної дистанції.

Приклади з різних країн світу:

В Японії деякі готелі запровадили роботів для обслуговування гостей, зменшуючи фізичний контакт із персоналом.

В Італії ресторани пропонують спеціальні перегородки та екрани, щоб забезпечити додатковий захист між відвідувачами.

Таким чином, сфера туризму підлаштовується під нову реальність, впроваджуючи заходи безпеки та обмежуючи фізичний контакт, щоб забезпечити безпеку та комфорт відвідувачів в умовах пандемії.

Тобто, у період пандемії COVID-19 такесика зазнала суттєвих трансформацій у культурних практиках та засобах невербального спілкування. Обмеження на фізичний контакт і соціальне дистанціювання

призвели до перегляду традиційних форм привітання, акцентування ролі очей і жестів рук, а також збільшення використання онлайн-комунікації.

Ці зміни відбилися в усьому світі, набуваючи різних форм та акцентів залежно від культурних особливостей. У результаті ковідної епохи такесика стала не лише засобом передавання емоцій, а й адаптивною мовою, що відповідає новим реаліям і вимогам соціальної взаємодії.

2.4. Оцінка впливу такесики на ефективність комунікації в умовах пандемії

У період пандемії COVID-19 такесика, або тактильна комунікація, суттєво вплинула на ефективність спілкування з огляду на обмеження фізичного контакту та соціального дистанціювання.

Зміна форм вітання: традиційні форми привітання, такі як рукостискання, поцілунки та обійми, зазнали значних змін в умовах пандемії COVID-19. Зростання обережності у фізичному контакті та прагнення дотримуватися соціального дистанціювання призвели до перегляду цих традиційних практик. Рукостискання стали рідше зустрічатися, а поцілунки й обійми - формами привітання, що практикуються рідше. Люди почали шукати нові, менш інтимні способи вираження привітання, підкреслюючи турботу про здоров'я та безпеку.

Адаптація робочого середовища: у світі бізнесу такесика спричинила значні зміни в робочій культурі. Разом з обмеженнями на фізичний контакт з'явилися віртуальні форми привітання та висловлення поваги. Віртуальні наради та відеоконференції стали буденним явищем, а разом із ними з'явилися нові способи привітання та прояву ввічливості в онлайн-середовищі.

Емодзі, символи та інші цифрові засоби стали активно використовуватися в професійному листуванні, створюючи альтернативні способи передачі емоцій і соціальних сигналів у віртуальному середовищі.

Культурні особливості: культурні відмінності в підході до тактильної комунікації стали особливо помітними в новій реальності. У країнах, де традиційно високо цінується фізичний контакт, зміни у формах привітання відчуються гостріше. Наприклад, у Латинській Америці, де обійми та поцілунки часто використовуються для привітання, люди змушені були адаптувати свої звички під нові соціальні стандарти, виокремлюючи важливість безпеки та здоров'я в умовах пандемії.

Соціальні івенти: соціальні заходи, включно з весіллями і святами, були змушені зазнати змін у зв'язку з такесикою. Віртуальні форми привітання і поздоровлень стали широко поширеними, а цифрові платформи стали основним місцем для проведення віртуальних подій. Нові способи передавання привітань, як-от відеодзвінки та онлайн-привітання, стали невіддільною частиною соціальних подій.

Професійні відносини: у робочому середовищі такесика вплинула на сприйняття довіри та близькості в професійних стосунках. Відсутність фізичного контакту стимулювала використання віртуальних засобів для передавання емоцій, таких як емодзі, і створення нових форм привітання в онлайн-спілкуванні. Це стримування в професійних взаємодіях стало ключовим аспектом адаптації до нових реалій.

Психологічний аспект: зниження фізичного контакту впливало на емоційні аспекти взаємодії. Для деяких людей це викликало почуття відчуження, тоді як для інших - стимулювало пошук нових способів згуртування у віртуальному просторі. Розвиток віртуальних альтернатив для вираження емоцій став важливим засобом підтримки психологічного комфорту в умовах обмеженості фізичного контакту.

Розвиток віртуальних альтернатив: технології, такі як відеодзвінки та віртуальні чати, стали невід'ємною частиною повсякденного життя, забезпечуючи ефективний спосіб передавання невербальних сигналів і підтримання зв'язку в умовах обмежень на особисті зустрічі. Вони стали не

тільки засобом спілкування, а й інструментом для збереження зв'язків і розвитку відносин у новій віртуальній реальності.

Навчання та консультації: у сфері освіти та охорони здоров'я таке саме впливає на процеси навчання та консультування, особливо в умовах поширення дистанційних форм взаємодії. Можливості віддаленого навчання і лікарських консультацій стали дедалі значущими, і їхня ефективність залежить від використання нових форм комунікації.

Побоювання і занепокоєння: обмеження у фізичному контакті викликають у деяких людей стрес і занепокоєння, що може позначитися на ефективності їхньої комунікації. Усвідомлення змін у невербальному спілкуванні вимагає адаптації та може стати причиною почуття дискомфорту.

Звикання до нових форм: з часом суспільство звикає до нових форм тактильної комунікації, впроваджуючи їх у повсякденне життя. Наприклад, використання віртуальних засобів спілкування стає буденним, і люди знаходять задоволення в нових, нестандартних способах взаємодії.

Соціальні норми: таке саме наголосила на зміні соціальних норм у питаннях фізичного контакту та вітань. Створюються нові культурні очікування, і люди стикаються з необхідністю перегляду традицій відповідно до змін у невербальному спілкуванні.

Сімейні стосунки: у контексті сімейних стосунків тактильна комунікація зазнала змін, проявляючись, наприклад, у формі віртуальних обіймів і привітань в онлайн-форматі. Сім'ї могли відкривати нові способи вираження близькості та підтримки, незважаючи на фізичну відстань.

Експресія та творчість: для деяких людей обмеження у фізичному контакті стали стимулом до пошуку нових, більш творчих способів вираження себе та своїх емоцій. Можливості віртуальних засобів спілкування стали майданчиком для самовираження і творчості.

Індивідуальні особливості: сприйняття й оцінка впливу тактики на ефективність комунікації сильно залежать від індивідуальних особливостей і вподобань людей. Різні особисті підходи до нових форм невербального спілкування можуть створювати унікальні динаміки в сім'ях і суспільстві загалом.

Отже, в умовах пандемії COVID-19 тактильна комунікація зазнала значних змін, впливаючи на ефективність спілкування в різних сферах. З обмеженням особистих зустрічей і збільшенням онлайн-комунікації, традиційні форми фізичного контакту, як-от рукостискання й обійми, поступилися місцем віртуальним виразам близькості, таким як емодзі, віртуальні обійми та жести в онлайн-просторі. Ці зміни сформували нову мову невербального спілкування, що вимагає від людей адаптації до нових форм вираження емоцій і поваги.

У професійній сфері бізнес-комунікації тактильні елементи змістилися у віртуальний простір. Віртуальні форми привітання та висловлення поваги стали стандартом в онлайн-спілкуванні, а використання емодзі в професійному листуванні стало поширеним явищем. Адаптація до нової реальності стала необхідною, відображаючи зміни в культурних і соціальних практиках, що своєю чергою вплинуло на ефективність комунікації в нових умовах пандемії.

ВИСНОВКИ

Отже, під час пандемії COVID-19 такесика зазнала суттєвих змін у різних культурних аспектах і засобах комунікації. Соціальна дистанція та необхідність мінімізації фізичного контакту вплинули на традиційні форми привітання, обряди та невербальні вирази.

Тактильна комунікація, або такесика є важливим аспектом міжособистісного спілкування, і її особливості в різних країнах відображають культурні відмінності у вираженні поваги та привітань. У США прийняті рукостискання, які можуть варіюватися від короткого й енергійного до більш тривалого й формального. У Великій Британії традиційно використовуються рукостискання і формальні вітання, що відображають загальну схильність до стриманості. В Японії легкий уклін вважається ввічливим, а в Латинській Америці обійми та поцілунки поширені як прояв близьких стосунків.

З приходом пандемії COVID-19 такесика почала зазнавати змін, вносячи важливі корективи в культурні та соціальні практики. У бізнесі та освіті збільшилося використання віртуальних форм привітання та спілкування, у тому числі відеоконференції та чати. У сфері туризму фізичний контакт став менш привітальним, з перевагою дистанційованих форм вітання і спілкування. Зустрічі між країнами і лідерами держав стали більш обережними, з урахуванням обмежень фізичного контакту і переваги віртуальних засобів спілкування.

В умовах обмежень на особисті зустрічі традиційні форми привітання, такі як рукостискання, обійми та поцілунки, стали об'єктом перегляду через необхідність підтримувати соціальне дистанціювання. Це призвело до появи нових жестів без контакту, таких як махання рукою або посмішки як способу передати дружельюбність без фізичної взаємодії.

Усвідомлення особистого простору посилилося, і люди стали більш уважними до того, які жести і дотики можуть сприйматися як порушення цього простору. Очі стали ключовим фокусом уваги в невербальному спілкуванні через широке використання масок, посилюючи їхню виразність і значення.

Через обмеження на фізичні зустрічі акцент змістився на використання жестів рук, які стали більш виразними, компенсуючи скорочення видимості обличчя. Збільшення використання жестів стало одним із способів передачі емоцій і вираження інтентів в умовах обмеженості невербальних засобів спілкування.

Зміни в інтонації та голосі також стали помітними, оскільки маски ускладнюють чіткість вимови слів. Інтонація і виразність голосу набули більшого значення в передачі емоцій і намірів, стаючи важливими елементами невербального спілкування.

Соціальні медіа відіграли важливу роль в адаптації такесики до нових реалій. Емодзі, віртуальні обійми та чати стали частими формами вираження емоцій та спілкування, підтримуючи соціальні зв'язки в умовах фізичної дистанції. Однак, незважаючи на зміни, такесика залишається динамічною та рухливою, продовжуючи розвиватися відповідно до соціокультурних тенденцій та технологічних інновацій. Важливо відзначити, що ці зміни в такесиці є адаптацією до поточної ситуації і вона зберігає свою сутність у культурному контексті, незважаючи на виклики часу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Альбота С. М. Лінгвосемантичні особливості комунікативної моделі онлайн-спілкування у період вакцинації населення. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія"*, серія : Філологія, 2021. вип. 11 (79). С. 21–24.
2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ : Вид. центр "Академія", 2004. 342 с.
3. Гражевська О. Ю. Поняття і значення невербальної комунікації для вчителя початкової школи. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*. Budapest, 2016. Вип. IV (38). С. 25-27.
4. Жуковська А.В. Емотивні значення номінативних засобів на позначення тактильної поведінки мовця. *Україна і світ: діалог мов та культур* : матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 30 березня – 1 квітня 2011 р. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2011. С. 68–69.
5. Жуковська А. В. Дотик як індикатор соціально-культурних відносин. *Україна і світ : діалог мов та культур* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ 21 – 23 берез. 2012 р. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2012. С. 113-115.
6. Жуковська А. В. Контекстуальні фактори моделювання тактильної поведінки комуніканта. *Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки*. Філологічні науки. Мовознавство. 2012. № 6. С. 31—34.
7. Жуковська А. В. Такесичні модулі англомовного художнього дискурсу. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія"*. Серія : Філологічна. 2017. № 67. С. 119-123.

8. Жуковська А. В. Функціональний аспект дослідження номінацій дотику в сучасному англомовному художньому дискурсі. *Science And Education A New Dimension. Philology*. 2016. Вип. IV (17). С. 81-85.
9. Ковалинська І. В. Невербальна комунікація, навч. посібник. Київ : 2014. 289 с.
10. Макарук Л. Л. Новітні лінгвістичні галузі дослідження невербальних усних та невербальних писемних засобів інтеракції. *Наукові записки*. Серія: Філологічні науки. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2016. Вип. 1. С. 181–185.
11. Солощук Л. В. Вербальні і невербальні компоненти комунікації в англомовному дискурсі . Харків : Константа, 2006. 300 с.
12. Солощук Л. В. Взаємодія вербальних і невербальних компонентів комунікації у сучасному англомовному дискурсі: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора філолог. наук: спец. 10.02.04. Київ, 2009. 40 с.
13. Хейлік Т.О. Міжкультурна комунікація в умовах коронавірусу: соціокультурний, психологічний та лінгвістичний аспекти. *Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика : колективна монографія / за наук. редакцією Н. Сизоненко*. Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. С. 152-158.
14. Хейлік Т.О. У локдаун, як у нокдаун: лінгвістичні роздуми про головне слово 2020-го року. *Лексико-граматичні інновації в сучасних слов'янських мовах: X Міжнародна наукова конференція (м. Дніпро, Дніпровський національний університет ім. Олеся Гончара 15-16 квітня 2021): матеріали*. Дніпро : Ліра, 2021. С.172-174.
15. Amaoka T., Laga H., Yoshie M., Nakajima M. Personal space-based simulation of non-verbal communications. *Entertainment Computing*, 2011. №2 (4). P. 245-261.

16. Argyle, M. *Bodily communication*. Routledge. United Kingdom, Taylor & Francis, 2013. 363 p.
17. Argyle M. *Nonverbal communication in human social interaction*. United Kingdom, Taylor & Francis, 1969. 395 p.
18. Babelan AS. The correlation between verbal and non-verbal communication and its relationship with the students' academic success. *Journal of School Psychology*. 2012. №1. P. 46–61.
19. Bull P., Frederikson L. *Non-verbal communication*. *Social Psychology*, London and New York : Longman , 1995. P. 78-98.
20. Calero H. *The Power of Nonverbal Communication*. Los Angeles, CA : Silver Lake Publishing, 2005. 308 p.
21. Collins L. G., Schrimmer A., Diamond J., Burke J. Evaluating verbal and non-verbal communication skills, in an ethnogeriatric OSCE. *Patient education and counseling*, 2011. №83 (2). P. 158-162.
22. *The Great Psychological Encyclopedic Dictionary: Vol. 2*, Taylor and Francis, UK, 2019. 688 p.
23. Grillo H. M., Enesi M. The impact, importance, types, and use of non-verbal communication in social relations. *Linguistics and Culture Review*, 2022. № 6 (S3). P. 291-307.
24. Harrison R. P., *Beyond Words. An Introduction to Nonverbal Communication* / R. P. Harrison. Englewood Cliffs : 1974. 253 p.
25. Henley N. M. *Body politics: Power, sex and nonverbal communication*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall, 1977. 224 p.
26. Hogrefe K., Ziegler W., Weidinger, N., Goldenberg, G. Non-verbal communication in severe aphasia: Influence of aphasia, apraxia, or semantic processing. *Cortex*, 2011. №48 (8). P. 952-962.
27. Ibrahim. Noor Afzaliza Nazira, et al. "The importance of non-verbal communication in organizations." *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 2022. № 12.6. P. 1841-1851.

28. Kacperck L. Non-verbal communication: the importance of listening. *British Journal of Nursing*, 1997. № 6.5. P.275-279.
29. Kirch, Max S. Non-Verbal Communication across Cultures. *The Modern Language Journal*, 1979. vol. 63, no. 8. P. 16–23.
30. Knapp M. L. *Nonverbal Communication in Human Interaction*. Boston: Wadsworth Cengage Learning, 2013. 528 p.
31. Korte B. *Body language in literature*. University of Toronto Press, 1997. 323 p.
32. Kurniadi W. M. Ridho Mahaputra. Determination of Communication in the Organization: Non Verbal, Oral and Written (Literature Review), *Journal of Law, Politic and Humanities*, 2011. №1(4). P. 164-172.
33. Leathers D. G. The informational potential of the nonverbal and verbal components of feedback responses. *Southern Journal of Communication*, 1979. № 44 (4). P. 331-354.
34. Mammadzada Sevinj Salim. Verbal and non-verbal communication in linguistics. *International Journal of Innovative Technologies in Social Science*, 2023. № 2 (38), P. 9.
35. Marion Tellier, Mathilde Guardiola, Brigitte Bigi. Types de gestes et utilisation de l'espace gestuel dans une description spatiale : méthodologie de l'annotation. *Actes du premier défi geste langue des signes*. Montpellier. Laboratoire Parole et Langage, 2011. P. 45-55.
36. Mast M. S. On the importance of nonverbal communication in the physician-patient interaction. *Patient education and counseling*, 2007. №67 (3). P. 315-318.
37. Matterlart A., Matterlart M. *Theories of Communication: A Short Introduction* / A. Matterlart, M. Matterlart. UK: Sage, 1998. 192 p .
38. Mehrabian A. *Nonverbal communication* Chicago: Aldine-Atherton, 1972. 226 p.

39. Montagu A. *Touching: The human significance of the skin*. New York: Columbia University Press, 1971. 512 p.
40. Morris D.S. *Manwatching: A field guide to human behavior*. New York: Abrams, 1977. 329 p.
41. Pease B., Pease A. *The Definitive Book of Body Language*. New York: Bantam Books. 2004. 404 p.
42. Phutela D. The importance of non-verbal communication. *IUP Journal of Soft Skills*, 2015. № 9.4. P. 43.
43. Ponce-López V., Escalera S., Pérez M., Janés O., Baró X. Non-verbal communication analysis in victim–offender mediations. *Pattern Recognition Letters*, 2015. № 67. P. 19-27.
44. Poyatos F. *New Perspectives in Nonverbal Communication*. Oxford : Pergamon, 1983. 408 p.
45. Richmond V. P., McCroskey J. C., Payne S. K. *Nonverbal Communication of Interpersonal Relations*. Englewood Cliffs : 1987. 68 p.
46. Stiler G. M., Philleo T. Blogging and blogspots: An alternative format for encouraging reflective practice among preservice teachers. *Education*, 2003. Vol. 123. Issue 4, P. 789.
47. Tracy J. L., Randles, D., Steckler, C. M. The nonverbal communication of emotions. *Current opinion in behavioral sciences*, 2015. №3. P. 25-30.
48. Wharton Tim. *Pragmatics and non-verbal communication*. Cambridge University Press, 2009. 215 p.
49. Wiener M., Devoe S., Rubinow S., Geller J. Nonverbal Behavior and Nonverbal Communication. *Psychological Review*. 1972. № 79. P. 185–214.
50. Zeki C. P. The importance of non-verbal communication in classroom management. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 2009. № 1 (1). P. 1443-1449.

**Декларація
академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ**

Я, *Зюзін Микола Миколайович*, студент 2-го курсу, форми навчання денної, факультету філологічного спеціальності 035 "Філологія" спеціалізації "Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша - польська" освітньої програми "Переклад (та міжкультурні комунікації)", - підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему *«Такесика у міжкультурній комунікації часів ковід-епідемії: культурологічний та психолінгвістичний аспекти»*

відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що

визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлений/ознайомлена;

- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;

- згоден/згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою інтернет-системи а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата _____ Підпис _____ ПІБ
Дата _____ Підпис _____ ПІБ

Зюзін М.М.
Хейлік Т.О.